

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

54 LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Rugpjūčio-August 14 d., 1975 m.

Kaina 15c

189

KARIŲ ULTIMATUMAS PREZIDENTUI GOMES

JAPONAI PIRKS AMERIKOJ JAVUS IR SOJOS PUPELES

Premjeras Takeo Miki labai patenkintas pasitarimais su prezidentu Fordu

WASHINGTONAS, D. C. — Praeitą antradienį JAV ir Japonijos atstovai pasirašė susitarimą, leidžiantį japonams išsitus tris metus pirkti Amerikoje reikalingus javus ir sojos pupeles.

Šiais metais japonai tikisi pirkti Amerikoje 14 milijonų tonų arba daugiau javų ir sojos. Soja tapo pagrindiniu japonų maistu. Chemikai ištyrė, kad ji labai sveika ir maistinga.

Japonams reikalinga prekių garantija

Japonai norėjo būti tikri, kad užsakytus javus jie galės Amerikoje pirkti. Jeigu Sovietų Sąjunga išves didelius Amerikos javų kiekius, tai tada japonams gali nelikti javų.

Pasirašius susitarimą, japonai dabar yra tikri, kad jų užsakyti javų kiekiai nebus ki-
tiems parduoti.

Takeo Miki susitarė su Fordu

TOKIJO, Japonija. — Namo grįžęs premjeras Takeo Miki pareiškė spaudos atstovams, kad jis labai patenkintas kelione į Ameriką. Premjeras du kartus kalbėjosi su prezidentu Fordu ir abu pasikalbėjimai buvė draugiški ir esminiai.

Miki turėjo progos išsikalbėti su Amerikos biznieriiais ir valdžios atstovais. Jam patiko, kad amerikiečiai gerbia japonus už jų darbštumą ir sugebėjimą atstatyti kraštą tuojau po karo.

Amerikiečiai žino, kad dabartinis metu Japonija yra pati galtingiausia valstybė Toluimuose Rytuose. Amerikiečiams patinka, kad Japonija gerbia pagrindines piliečių teises ir kraštui valdyti naudoja demokratinis metodus. Japonų ūkyje taip pat jaučiamas biznio sulėtėjimas. Premjeras rengiasi pasiūsti į parlamentą papildomą biudžetą, reikalingą valstybės įstaigoms.

Prez. I. Peronienė siekia visus tenkinti

BUENOS AIRES. — Prezidentė Izabelė Peron, siekdama visomis priemonėmis baigti pragaištingą ekonominę, politinę ir socialinę krizę, suteikė ir armijai turėti valdžioje balsą.

Vieno mėnesio bėgyje prisikindama jau trečią ministrų kabinetą, vidaus reikalų ministerio postą ji pavedė armijos pulkininkui Vicente Damasco, 48 metų amžiaus karininkui. Tai pirmas kario paskyrimas į Argentinos kabinetą po to, kai išvaldė kraštą per 7 metus karščiau 1973 metais buvo visiškai iš valdžios pašalinta.

Amerikos ambasadorius Saxbe pareiškė, kad joks amerikietis nesikiša į Indijos vidaus reikalus.

IŠ VISO PASAULIO

SALISBURY. — Rodezijos valdžia pranešė, kad poros savaičių bėgyj prasidės konstituciniai pasikalbėjimai su juodžiais nacionalistais. Pasikalbėjimai vyks Pietų Afrikos traukinyje ant Viktorijos Vandenkrčio Tiltu, jungiančio Rodeziją ir Zambiją. Rodezijoje, buvusioje britų kolonijoje, 250,000 baltųjų valdo kraštą, kuriame daugiau kaip 5.4 milijonai juodųjų.

MINNEAPOLIS, Minn. — "International Multifoods Corp." firma prieš keletą dienų pakėlė miltų kainą po \$1.60 kiekvienam šimtui svarų. Antra taip pat stambi firma "General Mills" kainą miltams pakėlė po 1.6 cento svarui.

BETHANY, Ill. — Tėvai bijodami, kad jų 12 metų sūnelis nesusižestų, atsisakė jam nu-pirkti dviratį. Kadangi vaikas mokykloje iš anksto buvo pasi-gyręs, kad jis turės dviratį, no-rėdamas išvengti kitų mokinių pašaipų, parašęs savo tėvams raštelį, nuėjęs į jaują pasikorė.

HOUSTON, TEXAS. — Scott Nelson prieš 11 mėnesių buvo nominuotas Ku Klux Klano kandidatu į vicepirmininkus. Per visą tą laiką jis laukė ir tebelaukia lėšų kampanijai pradėti, bet iki šiol nesulaukė nei vieno nikelio. Praeitą pirmadienį jis pareiškė, kad dėl kontribucijų stokos jis iš kan-didatų pasitraukia. "Aš esu la-bai nusivylęs ir nepatenkintas šio krašto konservatyviais žmo-nėmis, kurie tik daug kalba, bet nieko nedaro, "pasakė Nelson.

AGRIGENTO, Italija. — Policijos pranešimu, grobikai paleido į laisvę turtingą Sicilijos žemių savininką ir pramonininką Nikola Campisi, 43 metų, po to kai jo šeima gro-bikams sumokėjo reikalaujamą milijoną dolerių. Campisi, Palermo universiteto krimi-nalogijos profesorius, buvo pagrobtas liepos 1 dieną beva-žiuojant namo iš savo fabriku.

LONDONAS. — D. P. (Dzien-nik Polski) praneša, kad Kato-viuose nuteisti mirties baus-me vadinami "Silezijos vampy-rai", Zdzislaw Marchwicki ir jo brolis Jan už 14 moterų užmu-dymą. Jiedu Katovicų užga-viuose pagaudavo kokia neatsar-gia moterį — jauną ar nebejaun-ai užmušdavo. Jiedu tokiu bū-du užpuolė 19 moterų, bet 5 jų aukos išliko gyvos ir ligoninėse buvo išgydytos.

Turkijos kareiviai liepos mėn. 20 d. paradu atžymėd. Nikosijos mieste, Kipro saloje, metines nuo turkų invazijos Kipre. Saloje dar yra apie 40,000 turkų kareivių.

AMERIKOS KARIŲ EUROPOJE NIEKU KITU NEGALIMA PAKEISTI

Buvęs Vakarų Vokietijos kancleris Brandt prisipažino nebetikęs komunizmo evoliucija

BONA, Vak. Vokietija. — SPD (vokiečių socialdemokratų) pirmininko Willy Brandt įsitikinimu, Jungtinių Valstybių karo jėgų buvimui Europoje jokios alternatyvos (pakaitalo) nėra. Viename New Yorke gautame jo per radiją pasikalbėjime Brandt pasakė: "Aš tikiu, kad apsigynimo atveju geresniam Europos bendradarbiavimui galimybių yra, bet — mano įsitikinimu — kas liečia atgrasimą, amerikiečiams pakeisti jokios alternatyvos nėra". Bet į paklausimą, kas atsitiktų, jei JAV-bės savo karo jėgas iš Europos atitrauktų, Brandt atsakė: "Mes egzistuoti galėtume, aš manau, mes gyventi galėtume".

SPD pirmininkas pastebėjo, kad socialistinėse valstybėse "tam tikri pakitimai vyksta". Savo pažiūrą jis pagrindė tuo, kad esą "sovietų vadovybė karo nenori, o yra suinteresuota prekyba ir mainais". Žinoma, nesą galima pasakyti, kas gali atsitikti po penkerių ar dešimties metų.

Brandt tačiau pasisakė la-bai abejojęs, kad galėtų įvykti koks nors iš nuosaikaus komu-nizmo perėjimas į demokrati-ją, nurodymas į sovietų in-tervenciją Čekoslovakijoje Pra-gos "pavasario" metu. Jis ta-čiau įsitikinęs, kad moderni komunizminė valstybė, turinti išvystytą ūkį ir techniką, būtų labiau priklausoma nuo dau-giau mainų su kitomis valsty-bėmis.

Dėl padėties Vakarų Europoje jis pareiškė, kad demokra-tijos ateitis Federalinėje Vo-lkietij Respublikoje žymia dalimi priklauso nuo ekono-mijos (ūkio). Tokios aštrios infliacijos, kokią pergyvena Italija, jo tėvynė esą negalė-tų pakelti.

LUANDA, Angola. — Por-tugalų aviacija TAP pradėjo iš Angolos miesto Nova Lisboa lėktuvais išgabenti daugiau kaip 30,000 pabėgėlių. Trans-porto lėktuvų pilotų praneši-mu ten prasidėjo tikras karas tarp dviejų sąjūdžių — sovie-tų remiamo "Liaudies Sąjūdžio Angolai išlaisvinti" ir "Tau-tinio Fronto Angolai išlaisvin-ti". Portugalija ateinančią gruodžio mėnesį suteikia Angolai pilną nepriklausomybę. Iki tos dienos turi būti sudaryta iš-vietinių valdžia ir įvairios ins-titucijos.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Antradienį išskrido pirmas keleivinis lėktuvas su užsienio-čiais, ilgus metus gyvenusiais Tajuje. Prancūzai ėmėsi inia-tyvos laiku išvežti užsieniečius.

Prezidentas dovanojo baus-mes 6,000 karių, dalyvavusių Vietnamo kare ir sulaužusių ka-ro nuostatus.

Sekretorius Kisingeris tvir-tina, kad jis nieko negirdėjo apie atsakingų pareigūnų planus žu-dyti užsienio valstybės vyrus. Čia įskaitomi plepalai apie pasi-kėsinimą nužudyti Kubos dikta-torių Kastro.

Jame Hoffa turėjo labai aš-trų konfliktą su vežikų unija. Šiuose santykiuose bandoma ieš-koti jo mirties kaltininkų.

Diktatoriui Franko atvykus į Galiciją paatostogauti, toje sri-tyje rasti keli baskai šauliai. Jie visi sumirti.

Maskvinių komunistų vadas Ika Carreira tvirtina, kad An-golos nepriklausomybė jis ren-giasi paskelbti šiomis dienomis. Jis nenori laukti lapkričio 11 die-nos, kai portugalai duos nepri-klausomybę.

Wernher von Braun buvo operuotas Johns Hopkins ligo-ninėje. Jam buvo išpauktas pik-tybinis auglys. Braun buvo Ame-rikos erdvėlaivių programos or-ganizatorius.

TEHERANAS. — Irano val-džia pranešė, kad areštuoti ke-turi teroristai ir baigta suimti visa pagrindinė septynių asme-tinų gauja, kuri gegužės mėnesį nužudė du Jungtinių Valsty-bių aviacijos pulkininkus. Žu-dikai bus teisiami neužilgo Irano karinio tribunolo. Vi-siems jiems grasia mirties baus-mė sušaudymu.

Daug žmonių žūsta bėgdami į laisvę

BERLYNAS (Reuters). — Jau 166 žmonės buvo nužudyti mėginami pabėgti per "Gėdos sieną" iš Rytų Vokietijos nuo tos dienos, kai rusų komunistų pavyzdžiu ir vokiečių komu-nistai tokią sieną prieš 14 me-tų pasistatė žmonėms kaip gy-vuliams aptvare laikyti. Pa-čiame Berlyne komunistai nu-šovė 70 pabėgėlių.

Viso per tą laiką priskaičiuo-ta arti 1,500 šovimų į žmones, kurie laisvę brangino labiau ne-gu savo gyvybę. Kiti 96 žmo-nės žuvo bandydami pabėgti iš Rytų Vokietijos į Vakarus per užmūnytus laukus ir spygliuotas vietas.

Moterys bus kadetai Pakraščiu Sargyboje

WASHINGTONAS. — Pa-kraščių sargybos akademija New Londono, Connecticut, ateinan-čiais metais bus pirmą kartą ati-daryta ir moterims. Pakraščiu sargybos komendantas admi-rolas Owen Siler pasakė, kad mo-terims bus leista įstoti į 100 me-tų senumo akademiją ir būti ka-detų korpuso narėmis. Dabarti-niai statutai moterims nedrau-džia stoti į akademiją.

Olandijos kareiviai išsikovoję per savo uniją teisę nešioti ilgus plaukus, barzdą, ūsus. Kareivių uniformos netvarkingos, suglamžytos, jiems nereikia sveikinti karininkų, žveisti ba-tyr ar savaitgaliais likti kareivinėse. Nuotraukoje matomas olandas karei-vis.

DAVĖ 4 DIENAS KOMUNISTŲ SAUVALEI BAIGTI

Portugalijos garnizonai reikalauja imti adm. Crespo demokratinei valdžiai sudaryti

LISABONAS, Portugalija. — Portugalijos garnizonų vadai ir didele karininkų dauguma davė prezidentui Costa Gomes 4 dienų ultimatumą komunistinei sauvalei baigti. Portugalijos gar-nizonų vadai reikalauja tuojau pavartyti gen. Vasco Goncalves, karių tarpe neturintį jokio pasitikėjimo, ir pakviesti adm. Vitor Crespo demokratinei krašto valdžiai sudaryti.

Garnizonų vadai pareiškė, kad jie nesirengia kariuomenės nau-doti svetimam krašto elementui — komunistams ginti. Šiomis dienomis teko siųsti karių bata-lionus į Villa Verde, Tondela, Prior Velho ir Porto komunis-tams apsaugoti ir išvežti. Komunistai steigė savo centrus šio-sios vietovės, erzina vietos gy-ventojus, šaudo į ginklą netu-rinčius žmones, o vėliau šaukia-si kariuomenės pagalbos jų gy-vybei gelbėti. Iki šio meto ka-ro vadai teikė pagalbą, bet jie praneša, kad žmonių erzini-mui turi būti padarytas galas. Išve-žus komunistus į garnizonus, gy-ventojai išdegina visus komu-nistų partijos centrus ir komu-nistų įsteigtus portugalams sve-timus knygynus.

Portugalijos garnizonai suda-rė Karo jėgų organ izaciją, ku-rios 240 atstovų iki šio meto val-dė kraštą. Ta karo jėgų tary-ba pasižadėjo bendradarbiauti su Portugalijos komunistais, ku-rie nepatyrusius karius apstatė ir sulindo į pačias svarbiausias tos tarybos vietas. Praveisti rin-kimai parodė, kad krašto gyven-tojų ir kariuomenės didelė dau-guma nori demokratinės tvar-tikos, tuo tarpu vadovybės sulindė komunistai planuoja primesti "liaudies demokratiją". Gen. Vasco Goncalves yra labai su-rišęs su komunistais ir bando primesti kraštui komunistinę santvarką. Paskutinių savaičių įvykiai aiškiai rodo, kad krašto dauguma komunizmo nenori.

Kariuomenės garnizonai rei-ka-lauja, kad krašto presiden-tas pakviestų kariams ir kraš-tui gerai pažįstamą admiralą demokratinei vyriausybei. Jei-gu prezidentas nori, jis gali tuojau keisti vyriausybę, bet gen. Vasco Goncalves privalo tuojau būti alleistas iš parei-gų ir baigta politika, kuri val-džios galią naudoja komunisti-nei santvarkai Portugalijoje įvesti. Prezidentas Costa Gomes gavęs ultimatumą, tuojau pradėjo pasitarimus su likusiais karo jėgų tarybos nariais. Jeigu garnizonams reikėtų per-siimti su gen. Otelo Carvalho ar pačiu gen. Goncalves, tai Portugalijos karo jėgos yra pasiruošusios. Ko jos nenori daryti, tai leisti gen. Goncalves vaidinti krašto premjero savo partijos politikai pravesti.

Pranešimai iš uostų ir gar-ni-zonų reikalauja, kad būtų baigtas pilietinis karas ir pasi-tyčiojimas iš žmonių. Jeigu didelė krašto gyventojų dau-guma pasisakė už demokrati-nę santvarką, tai grupė karių, susidėjusi su komunistais, ne-

gali bandyti primesti komu-nistinę netvarką.

Atrodo, kad praeitą sekma-dienį ir pirmadienį Bragos įvy-kiai buvo sprendžiamieji. Vi-sa Portugalijos šiaurė atsisakė klausyti gen. Goncalves val-džios patvarkymų. Kur komu-nistų centrinei nebuvo išde-ginti praeitą savaitę, tai suplės kinti pirmadienį ir antradienį. Portugalijos šiaurės cen-tro komiteto samdyti komuni-stų partijos veikėjai naktimis bėga į Lisaboną arba net Ispani-ją. Portugalijos garnizonams atsisakius remti komunistus, reikia manyti, kad kraštas vėl grįš į normalų gyvenimą ir pradės rūpintis ekonominiais reikalais.

Ir Vietnamai nori gerų santykių su JAV

JUNGTINĖS TAUTOS, New York. — Šiaurės ir Pietų Vietna-mai nori gerų santykių su JAV. Jungtinėmis Valstybėmis net ne-paisant to, kad Amerika blokuo-ja jų įsileidimą į Jungtines Tau-tas.

Šiaurės ir Pietų Vietnamų at-stovai stebėtojai prie JT pirma-dienio vakarą padarė bendrą pa-reiškimą, kad jie "nėra priešiš-ki Jungtinėms Valstybėms ir no-ri turėti normalius santykius".

Tas pareiškimas padarytas greit po to, kai Jungtinės Val-s-tybės pareiškė dvigubą veto Saugumo Taryboje prieš tų dvi-ejų komunistinių valstybių pri-ėmimą po to kai Saugumo Tary-ba atsisakė svarstyti Pietų Ko-rejos prašymą priimti ją JT na-riu.

MANILA, Filipinų salos. — Ezra Taft Benson, Mormonų bažnyčios vyresnis patriarchas, pasakė, kad jo įsitikinima vel-nias bando perimti šeimose tėvų pareigas. Jis savo kalboje tos bažnyčios mitingė aiškino, kad šimas kaip instituciją silp-nina į darbus einančios žmo-nos, kurias velnias sugundo nebeapsisųti savo namų ir vai-ky. Dirbančios motinos turi atminti, kad jų vaikams daug svarbiau yra turėti prie savęs motiną ne kaip pinigų.

SUNNY

Šilta. Saulė teka 5:56, leidžiasi 7:54.

Kanados naujienos

SLA 72 kuopos veikla Hamiltone

SLA 72-ros kuopos ruošta gegužinė liepos mėn. 27 d. A. Padalskio sodyboje, Paris, Ont., buvo sėkminga. Svečiai pradėjo rinktis anksti ir 3-čią val. buvo jau 40 masinų. Gegužinėje svečių dalyvavo: iš Čikagos E. Adleris su dukra, kuris atostogaudamas lankė draugus Kanadoje ir gegužinė atvyko su visuomenės veikėju Alf. Patamsiu iš Hamiltono. N. Navickienė-Šadauskaitė iš Floridos, ankščiau gyvenusi Hamiltone. N. Navickienė yra didelė patriotė ir organizacijos prašant visuomet su malonumu įsijungia į darbą. Atvykusi į SLA gegužinę jau antri metai ji padeda ap- rūpinti svečius valgiais.

Šiais metais daug svečių į gegužinę atsilankė ir iš Londono. Buvo malonu susitikti P. Genčių, veiklų Londono lietuvių koloni- joje, su kuriuo prieš 23 metus, man gyvenant Londone, teko ar- timal bendradarbiauti; taip pat su K. Kudučiu, prieš 20 metų gyvenusiu St. Catharines ir su p. Navickiu. Tai keletas londoni- ūniškių svečių, su kuriais, atvy- kus į SLA gegužinę buvo pro- ga padiskutuoti apie lietuvišką veiklą.

SLA 72-ra kuopa iš eilės jau 8 metai kaip ruošia tradicines

gegužines A. Padalskio sody- boje ir visuomet yra sėkmingos, nes kuopa kas metai paskiria iš gegužinės gauto pelno stambes- nę sumą Lietuvos laisvės kovo- tojų pagerbimui. Šiais metais iš gegužinės gauto pelno jau pasiūsta Lietuvos laisvės kovo- tojams Pranui ir Algimantui Brazinskams į Turkiją. Be to, SLA 72-ra kuopa jau keli metai yra įsipareigojusi ir nuolatos medžiaginiai remia Vasario 16- tosios gimnaziją, Batuną, Tau- tos Fondą, radijo valandėlę "Tė- vynės Prisiminimai", lietuvišką spaudą ir t. t. Kuopos veikla yra gyva.

Kadangi kuopa medžiaginiai stipriai remia tautinę veiklą, yra susilaukusi visuomenės įver- tinimo ir taktininkų kuopos veiki- klą plėsti. Pirmiausiai noriu pa- žymėti SLA 236 kuopos veiklų Toronto: O. Indreliene, kuri jau 41 metus eina kuopos finansų sekretoriaus pareigas ir kuopos pirm. H. Chveduką. O. Indreli- nė talkino SLA 72-rai kuopai lai- mikių bilietus platinti, o kuopos pirm. H. Chvedukas atsiuntė ir medžiaginės paramos \$5. Iš Pa- ris savanoris-kūrėjas A. Padals- kis ir A. Kuzmickas, kurie ak- tyviau įsijungė į laimikių bilietų platinimą. Iš Hamiltono, ne SLA nariai: K. Deksnys, P. Žulys, M.

Juodis, B. Pakalniškis, P. ir S. Ročiai.

Kuopos vadovai padedant SLA nariams susilaukė iš patriotų lie- tuvių talkos — sėkmingai su- ruošė gegužinę. Galės ir toliau kuopa visus įsipareigojimus me- džiaginiai paremti.

I gegužinę atvyko ir medžia- giniai parėmė Lietuvos laisvės kovotojus — Pr. ir Alg. Brazin- kus, savanoriai-kūrėjai A. Su- kys iš St. Catharines ir S. Ul- binas iš Niagara Falls. Be to, šis savanorių-kūrėjų žmonos O. Šukienė ir Z. Ulbinienė paruošė svečiams maistą. J. Budnikas iš Mamiltono grojo gegužinėje. Visi prisidėjo prie gegužinės ruošos savo darbą skirė Brazin- kų garbei.

Be to, žinomas Hamiltono lie- tuvių kolonijai veikėjas A. Min- gela priėjęs prie šių eilučių ra- šančio užklauso, ar pajamos pa- dengs išlaidas? Atsakiau teigiam- ai. Nežiūrint to, A. Mingela įteikė penkinę, kurią įtraukiau į SLA laimikių aukotojų sąrašą.

Vėliau prieina S. Aleksa ir A. Steponaitis. Ir jie savanoriškai pasisūlė padidinti įėjimo į ge- gužinę mokestį, nes visur už įva- žiavimus į parkus ima daugiau svetimaudai, o čia gi remiate ir lietuvišką veiklą. Tokie pa- triotai lietuviai savo nuosirdžių žodžiu, auka, bei prisidėdami darbu, duoda paskatinimą ir to- liau tęsti kuopos veiklą. Dar yra ir daugiau pavyzdžių, su kuriais susipažinus, mus, ištrūkusius iš sovietinio komunizmo vergijos verčia įsijungti į SLA eiles ir veiklą. Ir štai kodėl.

Įgaigantis antram pasauli- niam karui Amerikos lietuviai žinodami rusiškojo komunizmo grobioniškumą, kurie įkėlė koją į bet kokią valstybę tuojau už- deda okupacijos rėžius, tą val- stybę apipilė ir žmones pada- ro vergais. Tad Amerikos lie- tuviai nežiūrint įsitikinimų ir ko- kiali partijai priklausomumui (išskyrus komunistus) visi vieningai nuta- rė veikti ir 1943 m. rugsėjo 2-3 dienomis sušaukė Amerikos lie- tuvių kongresą Pitsburgo mies- te ir išrinko vykdomąjį komite- tą ir tą komitetą įgaliojo visų lietuvių vardu kreiptis į Ame- rikos vyriausybę, kad nepripa- žintų Lietuvos okupacijos sovie- tams.

Kas sekė antro pasaulinio ka- ro politiką, buvo žinoma, kad lietuviai pabėgėliai Jaltos kon- ferencijoje Alijantų buvo palik- ti Stalino "globai". Reiškia, bū- ti išstremtiems į Sibirą sunkiems vergų darbams ir lėtai mirčiai. Tik dėka Amerikos Lietuvių Ta- rybos veiklos pasisekė įtikinti taisybės esanti, Amerikos pre- zidentą Trumaną, kad lietuviai sugrąžinti sovietams nebus pa- likti Lietuvoje, bet bus išsiųsti į Sibirą vergų darbams.

1946 m. spalio 29 d. Amerikos prezidentas Harry Trumanas priėmė A. L. T-bos delegaciją iš 11 asmenų ir išklaušė lie- tuvių nusiskundimus padėjo lie- tuviams pagalba. Pasibaigus audiencijai prezidentas Truman nusifotografavo su ALT-bos de- legacija. Atsisveikinant tuome- tinis ALT-bos pirm. Leonardas Šimutis su prezidentu Trumanu turėjo tokį pokalbį:

"L. Šimutis: Ponas Presiden- te, kaip paprastai, išėjus iš Bal- tųjų Rūmų po pasikabėjimo su prezidentu, apspinta daugybė spaudos reporterių ir klausinė- ja, ką pasakė prezidentas dele-

gacijai? Ką mums, pone prezi- dente, leisite pasakyti jiems apie malonų pasikabėjimą su Jumis?

Prezidentas Trumanas: Atsa- kykite, kad į delegacijos iškel- tus Lietuvos žmonių ir tremti- nių šalpos reikalus aš atsakiau palankiai ir pareiškiau simpati- ją ir linkėjimų sėkmingai iš- spręsti šiuandien aktualias šalpos problemas".

Dabartinis SLA prezidentas Povilas Dargis anais metais at- liko istorinės reikšmės darbą: jis ėmėsi iniciatyvos sušaukti Amerikos lietuvių kongresą, ku- ris pagimdė Amerikos Lietuvių Tarybą. Jei nebūtų laiku susi- daręs ALT komitetas, klausimas ar mes pabėgėliai būtume laiku sulaukę Amerikos valdžios užtarimo. Didžia ALT daugia- u anais metais sudarė — SLA nariai veikėjai. Todėl mes ir šiandien turime būti palankūs SLA veiklai. Taip pat turime būti dėkingi, gerbti ir remti A. L. T-bos veiklą ir šiandien, ne- jų pastangomis esame laisvėje.

Šiais metais oras truputį bu- vo pasikeitęs. Puvvalandį prieš penktą valandą perkūnas su- griauė, pasidarė virš sodybos juoda debesėlis ir keletą mi- nučių tyliai palijo, bet tuojau ir vėl pasirodė saulė ir svečiai grynave ore išbuvo iki Vėlyvo vakaro. Be to, dėl garsialabio ne veikimo nebuvo galima at- siųstą Lietuvos laisvės kovoto- jų — Pr. ir Alg. Brazinskių pa- dekų laišką perskaityti, nes sve- čiai kelių akry sodyboje plačiai išsiskirstę prie stalių nebūtų ga- lėję girdėti laiško turinio. SLA 72-ros kuopos vardu nuosirdžiai prašau Gerbiama Redaktorių patalpinti Brazinskių laišką šia- me laikraštyje. Iš anksto rei- škiu nuosirdžią padėką.

J. Šarapnickas,
SLA 72-ros kuopos pirm.
Brazinskių laiškas

MIELI TAUTIEČIAI!

Nuosirdžiai dėkojame Jums už malonų laišką ir visiems Ha- miltono SLA 72-ros kuopos na- riams bei š. m. liepos 27 d. gegu- žinės dalyviams už mums skirtą dėmesį bei dosnią \$100 auką. Ta auka kartu su pirmūninko J. Šar- apnicko š. m. birželio 28 d. lai- šku mus pasiekė šiandien. Lais- vųjų tautiečių parama mums, Lietuvos laisvės kovotojams, yra pačiu reikšminga parama visai Lietuvos išlaisvinimo kovai, kuri nuolat plečiasi ir stiprėja

J. Šarapnickas,
SLA 72-ros kuopos pirm.
Brazinskių laiškas

MIELI TAUTIEČIAI!

Nuosirdžiai dėkojame Jums už malonų laišką ir visiems Ha- miltono SLA 72-ros kuopos na- riams bei š. m. liepos 27 d. gegu- žinės dalyviams už mums skirtą dėmesį bei dosnią \$100 auką. Ta auka kartu su pirmūninko J. Šar- apnicko š. m. birželio 28 d. lai- šku mus pasiekė šiandien. Lais- vųjų tautiečių parama mums, Lietuvos laisvės kovotojams, yra pačiu reikšminga parama visai Lietuvos išlaisvinimo kovai, kuri nuolat plečiasi ir stiprėja

J. Šarapnickas,
SLA 72-ros kuopos pirm.
Brazinskių laiškas

MIELI TAUTIEČIAI!

Nuosirdžiai dėkojame Jums už malonų laišką ir visiems Ha- miltono SLA 72-ros kuopos na- riams bei š. m. liepos 27 d. gegu- žinės dalyviams už mums skirtą dėmesį bei dosnią \$100 auką. Ta auka kartu su pirmūninko J. Šar- apnicko š. m. birželio 28 d. lai- šku mus pasiekė šiandien. Lais- vųjų tautiečių parama mums, Lietuvos laisvės kovotojams, yra pačiu reikšminga parama visai Lietuvos išlaisvinimo kovai, kuri nuolat plečiasi ir stiprėja

J. Šarapnickas,
SLA 72-ros kuopos pirm.
Brazinskių laiškas

MIELI TAUTIEČIAI!

Lygiai prieš metus prezidentas Niksonas, savo žmonos, dukterį ir žentų apsuptas, paskutinį kar- tą fotografavosi Baltuose Rūmuose.

išduoti mus Maskvos budeliams. Tai buvo bendra kova, taigi pa- siekta pergalė yra bendra lais- vės jėgų pergalė. Žinoma, per- galė dar anaipol nėra pilna, ta- čiau džiugu, kad lemiamas tarp- nis laimėtas.

Kaip žinote, dabar mes esame abėgėlių stovykloje. Gyvenimas čia nėra džiaugsmingas; be to, nuolat tyko įvairiausi sunkumai ir pavojai. Kelias į galutinę lais- vę atrodo dar ilgas ir nelygus. Sovietai visai bando užblokuo- ti visus mūsųėjimus. Iš visos

Sirdies linkime Jums, mieli lai- vieji tautiečiai, daug ryžto, daug vienybės, daug darbo Lietuvos išlaisvinimo ir lietuvių išlai- kymo baruosė. Žinokit, Lietuva laukia iš išeivijos didelių užmo- jų, nasių pastangų, konkrečių darbų. Lietuvių ryžtas ir vieny- bė gali ir turi nugalėti visas kliū- tis.

Su pagarba ir lietuviškais lin- kėjimais, Lietuvos laisvės ko- votojai:

Pranas Brazinskas,
Algirdas Brazinskas

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$10. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvius, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos baž- nyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiška choral, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografi- jos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamanisčių ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, ban- kai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIOS
vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuolė bei kokių knygų spintą ar lentyną.

K. Bielins, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielins, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gra- žiaus viršelis. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštasis virš.	\$5.00
Prof. Vaclo Biržiška, SENIŲ LIETUVIŲ KNYGŲ ISTO- RIJA, 1 dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštasis vir- šelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, mink- štasis viršelis	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielins, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštasis vir- šelis	\$5.00
Juozas Liūdžius, RASTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIŪDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. MA 1-6100

SODYBŲ PIEVELEŠ

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pie- vėlė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne- visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šeštoko knygelė, kuri vadinasi

SODYBŲ PIEVELEŠ

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręsti ir prižiūrėti. Naujienos šią knygelę pardavinėja. Užvažiavusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arba nenori užvažiuoti, tai gali atsiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasiųsime. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

DEDES ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dedė Šerną as- meniskai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dedės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žinoti ar vasaros pasikaitymams nu- pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMA — Uedes Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas ji at- simena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo AN- TANO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado- maitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išeido Amerikos Lietuvių Istori- jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas, ŽEMĖS ŪKIO SVETIMAS. Studija. Išeis- ta Chicagoje 1966 metais paties autoriaus lėšomis. Knyga dviejų da- lių: Žemės ūkio švietimo problemos ūkininkų kraste. II dalis: Žemės ūkio švietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų su- griovęs gražiai išaugusių ir sėkmingų Lietuvos politinių, ekonomi- nių ir kultūrinių laimėjimų, šiandien draugai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiulius ir džiugius savo žemės ūkio kultūros vaisiais ir prilygti patiems iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po- pasauli išlaikyti lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūki- ninkai, arba ūkininkų vaikai, reiškia, kad ši knyga bus brangi abso- lutičiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradedus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas sūnus — myli- mai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir lentelių, kaina tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Cekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

Why should you join the Payroll Savings Plan now? Maybe you'll find out later.

The future can be too late for saving. So if you want security, you'd better start today.

The Payroll Savings Plan makes it easy. Because an amount you choose is auto- matically set aside from each paycheck to buy U.S. Savings Bonds. That way, your savings build, year after year.

So start today. Because tomorrow, today will be yesterday.

Now U.S. Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen or destroyed. When needed, they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deducted upon redemption.

Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

APSIREIŠKIMAI IR GYVATĖS

Vietos vyskupui uždejęs interdikta Mary Van Hoof ir jos pagalbiniam šešių asmenų kolektyvui, sūnui, universiteto studentas, ir sako motinai:

— Manau, būsi įsitikinusi, kad tariamieji Necdos (Necedah, Wis.) apsirėiškimai nėra antgamtinio pobūdžio, nes vietos vyskupas jau oficialiai tuos "regejimus" pasmerkė!

— Šis pasmerkimas manęs neįtikino, nes diecezijos oficiozas nepateikė įtikinančių argumentų.

— Klysti, mamytė, — oficiozas gana rimtai argumentavo: tariamuose — apsirėiškimuose keistai puolami ir kaltinami kai kurie Bažnyčios bei valdžios vadovaujantieji žmonės, kurie nieko blogo nėra padarę!

— Labai silpnas argumentas, nes kaltinimai pagrįsti faktais: sek ir stebėk bažnytinio bei politinio gyvenimo klaidas, negeroves, ir suprasi!

— Klaidų pasitaiko visur: suklysti gali Bažnyčios ir valstybės vadai, nes jie nėra angelai, bet neįtikėtina, kad kažkokia "dangaus viešnia" išpasakotų vadovaujanti klaidas kažkokiai bemokslėi ūkininkei...

— O kokių gi mokslų pasižymėjo Liurdo Bernadeta, ar šiluvos vaikučiai, kuriems apsirėiškę švenč. Mergelė?

— Juokingas klausimas, nes anie vaikučiai neprasimanę asmenų vadovaujantių jasmienų atžvilgiu.

— Necdos regėtoja, M. Van Hoof, taip pat nė vieno nešmeičia, — iškelia tik faktus, — ir ragina Ameriką atsibusti,

praregėti, kad čia ne visur žydi rožės, kaip oficialios spaudos yra skelbiama...

— Na, jau visiškai nukalbėjai, nes šio krašto spauda laisvai, objektyviai ir atvirai iškelia visų, nors ir žymiausių asmenų, klaidas bei prasikaltinus.

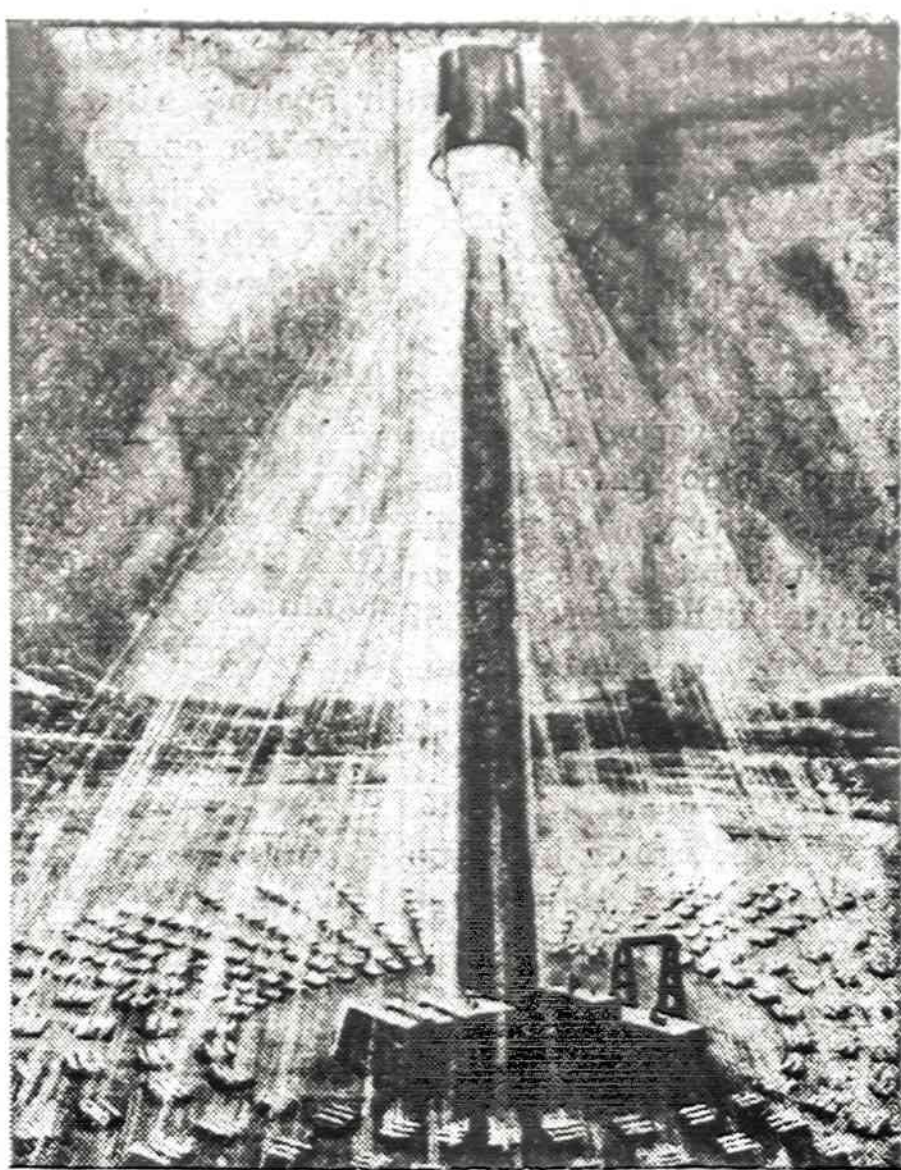
— Ne visai taip. Kodėl spauda tyli, kai jaunimas nyksta dėl menko auklėjimo, kai jis nebetenka kilniųjų dvasių vertybių pajutimo? Kodėl spauda tylėto ir tebetyli, kai negausi agnostikų klika išvijo maldą iš mokyklų, nevato reikalauti konsultacijų, nors tikintieji, ne agnostikai sudaro gyventojų daugumą? — Net hierarchija nepakėlė balso ir susigvyveno kaip su "normaliu" reiškiniu...

Dėlko pavyko komunizmui susisukti savo lizdą visai arti šio krašto krantų? Dėlko buvo išduotas S. Kudirka. Tai faktai! — ne šmeižtai! Tegu nėra jokių išdavikų. Tegu visi yra patrijotai, ir tegu niekas nesiknisia po laisvės pamatais, tačiau faktas, kad kas nors, kur nors nevykusiai vadovauja... Tad Necdos apsirėiškimuose ir iškeliami panašūs faktai, kurie šio krašto ateičiai nieko gera nežada.

— Bet tai kišimasis į politiką! Marija nepolitikuoja!

— Taip, ji nepolitikuoja, tačiau žmonės turi orientuotis ir politikoje, kad išliktų laisvi, kad nesulauktų vergijos. Marijai, kuri yra visų žmonių motina, negali neripėti jos vaikų laisvę.

— Tačiau nereikia pamiršti, kad daugelis vizijų yra netikros, klaidinčios. Šią tiesą puikiai iš-

Minneapolis Honeywell bendrovė bando saulės energiją panaudoti varomai jėgai ir net elektrai gaminti. Principas yra labai paprastas: saulės spinduliai specialiai sukurtais veidrodžiais nukreipiami į indą vandeniui virinti. Verdancio vandens garai eina į elektros generatorių, stovintį įrengimo apačioje. Generatoriaus elektrą jau galima naudoti įvairiems tikslams. Federalinės valdžios specialistai yra susipažinę su šiuo projektu. Visi laukia rezultatų. Jeigu paaiškėtų, kad projektas tinkamas, tai šitokiu būdu gauta energija būtų naudojama įvairiems tikslams.

ryškino aną sekmadienį pamokslininkas, primindamas, kad ir šv. Ignacas Lojola, jėzuitų ordino įkūrėjas, yra turėjęs regėjimų šviesių skritulių forma, bet, kartą geriau įsižiūrėjęs, apskritimo centre pamatė gyvatę... Toks puikus pamokslas galėjo įtikinti ne tik blaiviau galvojančius, bet net ir tą pačios pažįstamą poną, kuris, nors ir prasileidęs, vis dar tebetiki į viduramžių prietarus...

— Man gi tas pamokslas paliko slegiantį įspūdį, nes pamokslininkas pasakė tik dalį tiesos: nepaaiškino, ką matė Necdos regėtoja. Gal taip pat gyvatę. Jei ne gyvatę, tai kokie tie jos regėjimai? Pilsnesniam vaizdui susidaryti reikia matyti abi medalo puses.

— Ta antroji "medalo" pusė labai aiški: tariamųjų Necdos regėtoja vaikystėje buvo susižeidusi galvytę, tai ir dabar, senatvėje, jos galvoje maišosi neva dangiški pranešimai... Reikėtų rimtai ištirti jos protą!

— Visiškai nemokslinis argumentas — tai nevykusi prielaida, nes, jei tai būtų tiesa, tai daugelis garsenybių, pav. rašytojai, filosofai, būtų tie, kurių galvytės yra nukentėjusios nuo smarkių smūgių...

— Tai kokia "garsenybė" yra ta keistoji ūkininkė?

— Tegu kalba faktai. Yra baigusi vos kelis pradžios mokyklos skyrius, o tačiau jos regėjimų atpasakojimus istorikas Henry Swan vos sutalpino į penkis tomus. Atpasakojimai yra tikslūs politiniu bei religiniu požiūriu, ir nė vienu žodžiu, nepažeidžiamos katalikų tikėjimo tiesos.

— Tie tomai blaiviau galvojančių negali įtikinti, nes visa tai gali būti velnio suredaguotos išdaigos, kurios, jei teisingai suprastu pamokslininko žodžius, gali reikšti labai rafinuotai — ne vien tik gyvatės išvaizda!

— Bažnyčios istorijoje nėra buvę nė vieno atsitikimo, kad velnias, net išstius 25 metus, būtų prie ko nors pristojęs ir užsispyrusiai raginęs gerbti ir mylėti žmogų, nesvarbu, kokių jis bebūtų pažūrių. Kad būtų ra-

gines kasdien kalbėti rožančių, dažnai apmąstyti Jėzaus Kančią, nors kartą savaitėje atlikti specialią vienos valandos permaldavimo maldą, melstis už šv. Tėvą, už visą dvasiškiją, už jaunimą, už visus tuos, kurie budi laisvės sargyboje, ir t. t. Ne, tokio "kvailio" velnio istorija dar nežino! Visgi, manau, velnias į šį reikalą yra įsimašęs...

— Kaip tai suprasti?

— Visai paprastai. Šv. Bernardas sakydavo, kad net velnias, nuoširdžiai sukalbėtas "Sveika Marija" sudrebina pragarą; švenč. Mergelė "Sveika Marijos" vadina dvasiniais sviediniais, atidaranciais dangų; be to, Marijai tos maldelės skamba kaip graži muzika; šventasis popiežius, Pijus X, dažnai sakydavo: "Duok man bent vieną milijoną šeimų, kurios kasdien pamaldžiai kalbėtų šv. rožančių, ir pasaulis bus išgelbėtas".

— Gana — pradėjai pamokslauti. Prašau konkrečiai apie velnio veiklą Necdoy!

— Gerai. Sakyk, argi velnias gali pakęsti tokią galingą ir jam žalingą maldą? Aišku, kad ne. Tad nenuostabu, jei jis visai stengiasi suniekti Necdos apsirėiškimus. Jam mieliai talkininkauja Dievo ir laisvės priešai, kad kur nors ir vėl nebūtų pripažinta kita Fatima, anot jų išsireiškimo...

— Mamyt, tu ir vėl nušnekėjai... Vietos vyskupo sudaryta komisija visa gerai ištyrė ir priėjo išvados, kad ten nieko antgamtinio nėra!

— Jei žinotum komisijos sudėtį, gal suprastum geriau. Kun. F. B. Dickman komisijos "tyrimus" vadina apgaule. Mansin-joras J. K. Spurlock ir daugelis kitų kunigų regėjimus vadina antgamtiniais.

— Tegu jie galvoja, kaip jiems patinka, bet mes, tikintieji, nesvyruodami turime paklusti vyskupui!

— Mes, tikintieji, tikėjimo tiesų negriauame, jokių erezių neskelbiame, o tik meldžiamės, nepamiršdami nė jo, to vyskupo... Nekalčiausias Mergelės šašos ir prašymai paskatino tūkstančius maldininkų įsijungti į maldos žygį. Tad kas čia blogo? Dėl ko net kai kurie kunigėliai pyksta ir šaiposi? Nuo kada jie pasijuto taip saugūs ir tvirti, kad nebereikalingi mūsų maldų? Ar nesupranta, kad jie kerta šaką, ant kurios patys sėdi?

— Jie tos šakos nekerta, o tik nori atkalbėti nuo prietarų; jie primena paklusnumą Bažnyčiai, nes nepaklusnumas kelia sąmyšį ir ardo darnią vienybę.

— Turėdami kokią nors, nedogminiu klausimu, skirtingą nuomonę, nei paklusnumui, nei vienybei nenusikalstame, nes suprantame, kad suklysti gali ir komisijos, ir vyskapai, ir net popiežius, kuris neklaidingas

yra tik tada, kai kalba ex cathedra! Taip pat žinome, kad ir praityje visi regėtojai ir regėtojos turėjo pereiti Odiseją, kol tapo oficialiai pripažinti.

— Dabar au galutinai įsitikinau, kad pati ir minėtasis ponas esate viduramžių prietarų miglų bei pelkynų drėgmė veikia ir keičia tų jūsų rožančių spalvas, o elektra taip pat gali padaryti jums kai kurių "stebuklų". Gi "skraidančios lėkštės" jūsų rožančius gali padaryti tikrai "stebuklingais"... Štai, žmoneliai, jūsų stebuklų iliuzijos sugrįš, kaip muilo burbulai!... — Niekas "nesupliuško", o tik pasitvirtino, nes tokie "argumentai" neturi jokios mokslinės vertės, — tai tik prielaidos! Ne tik Necdoy, bet ir kitur drėgmės pakanka, bet negirdėta, kad ir ten rožančių spalvos keistųsi! Be to, drėgmė daiktų spalvą keičia pamažu, o rožančiai Necdoy keičiasi staiga — dažnai laikant rankose ir kalbant.

Minėto kun. Dickmano rožančių spalva pasikeitė staiga, ir anot jo paties liudijimo, palietęs tuo rožančiumi, pagydė ne vieną ligonį! Elektra stebuklų nedaro — metaline viela teka be persokimų (žinoma, jei vielos dalys nėra atskirtos nel nelaidžiu elektrai kūnu), kai daugelio rožančių da-

vis ta keista ir neįdomi pačios filosofija. Kalbamės apie Necdos nesąmones, apie pačios desperatiškas pastangas tas nesąmones papuošti antgamtiškumo aureole, tačiau iki šiol nieko neįrodei!

— Desperatiškai nieko neįro-dinėju, nes kalbu faktais, o ne prielaidomis, tačiau nereikia pamiršti, kad antgamtiniai reiškiniai laboratorinėmis priemonėmis neįrodomi — tikrai stebuklai, ar kokie nors nuostabūs ženklai padeda geriau orientuotis.

— Kokie stebuklai?! Lengvatikiai mato ir išsigalvoja visokių "stebuklų", kai rimčiau patyrinėjus, paaiškėja, kad ten buvo vien liguistos fantazijos klie-dėjimai!

— Ne visada žmonės klie-di. Necdos apsirėiškimų tikrumą patvirtina daugelis pagijimų, kurie aprašyti melynose knygoje "Testimonials of Pilgrims". Būtų tikrai per daug naivu tvirtinti, kad tie visi liudininkai buvo protiniai pakrikę, ar paveikti kažkokių "hallucinacijų". Be to, kai kurių maldininkų rožančiai (grandinėles, karolėliai, kryželiai, medalikėliai) pakeičia

spalvas, kartais pasikeičia į 14 karatų auksą!

— Tai žmonių naivumas... Nepaslapstis, kad daugelis išsigalvoja nebūtų pagijimų. Gi rožančių spalvų pakitimas nesunkiai išaiškinamas: Necdos liūnų bei pelkynų drėgmė veikia ir keičia tų jūsų rožančių spalvas, o elektra taip pat gali pa-daryti jums kai kurių "stebuklų". Gi "skraidančios lėkštės" jūsų rožančius gali padaryti tikrai "stebuklingais"... Štai, žmo-neliai, jūsų stebuklų iliuzijos sugrįš, kaip muilo burbulai!...

Niekas "nesupliuško", o tik pasitvirtino, nes tokie "argu-mentai" neturi jokios mokslinės vertės, — tai tik prielaidos! Ne tik Necdoy, bet ir kitur drėgmės pakanka, bet negirdėta, kad ir ten rožančių spalvos keistųsi! Be to, drėgmė daiktų spalvą keičia pamažu, o rožančiai Necdoy keičiasi staiga — dažnai laikant rankose ir kalbant.

Minėto kun. Dickmano rožančių spalva pasikeitė staiga, ir anot jo paties liudijimo, palietęs tuo rožančiumi, pagydė ne vieną ligonį!

Elektra stebuklų nedaro — metaline viela teka be persokimų (žinoma, jei vielos dalys nėra atskirtos nel nelaidžiu elektrai kūnu), kai daugelio rožančių da-

lys tarp dekadų įgijo skirtingą spalvą, o tarp karolėlių pasiliko senoji spalva, ir atvirkščiai.

Apie "skraidančių lėkščių" veikimą dar niekas nieko konkrečiai nežino. Kaip gudruoliai gali žinoti, kad jų veikimas specialiai sukoncentruotos į tų pašiepimų žmonių rožančių spalvų keitimą? Be to, turu pasa-kyti, kad, kalbėdami rožančių apsirėiškimų vietoje, niekada nematėme jokių "lėkščių"!

O gal jos, kad ir kažin kur skraidydamos, "suuodžia" rožančių maldai suklupusius maldininkus ir, nieko nelaukdamas, pradeda kirsti draugiškus špo-nus, metalines rožančių dalis pakeisdamos net 14 karatų auksu... Šią paslaptį gali išaiškinti tik "gudresnieji" — juk jie viską žino...

Baigdama pokalbį, kaip rim-tam šio krašto studentui patarčiau nepasilikti "vir unius libri" pažūrių praplėsk žvilgsnį į pa-saulį, perskaityk minėtus to-mus apie Necdą, ir susidarysi objektyvesnį vaizdą.

— Tokių knygų neskaityti iš principo! Nespėjau perskaityti kur kas rimtesnių veikalų. Be to, reikalingas ir poilsis. Tuojau vyksiu į gamtą atsigalvinti. Mergaitė jau laukia. Sudiev!

Petrus

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

Juozas Liūdžiaus Raštai

Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.

PETRONĖLĖS LIUDŽIUVIENĖS

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ

88 puslapiai. Kaina \$1.00.

Abi knygas galima gauti "Naujiene" arba pasiuntus

pinigus tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujiene.

Juozas Kapečinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių kovą su bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršelais kaina 4 dol.

Juozas Kapečinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje besikuriantio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakioje, Klaipėdoje ir Palangėje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumų neapgauna Inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parasytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIO SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTĖJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENOJE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

180 didele formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiluntimui paštą reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

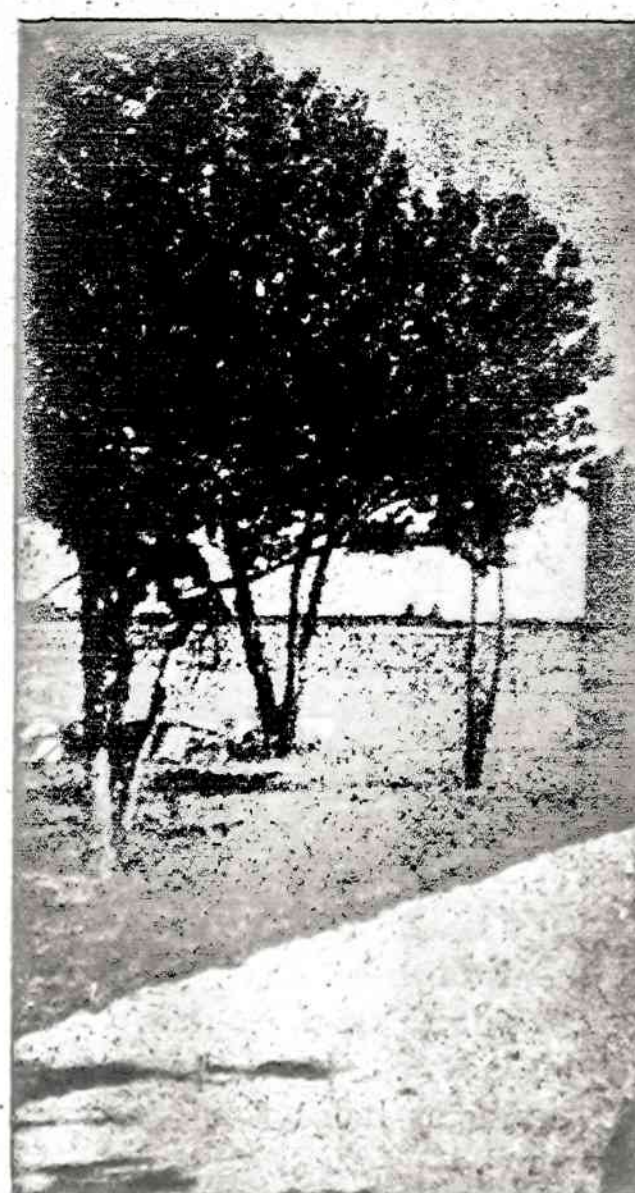
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiluntimo maldų.

Knyga galima gauti Naujiene arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmą, jie padeda jums siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose kiemas automobilams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Fordas naudoja Helsinkio aktus

Prieš prezidento Fordo kelionę į Helsinkį, tos kelionės metu ir tai konferencijai ir kelionei pasibaigus, amerikiečių ir lietuvių spaudoje buvo įvairiausių komentarų. Dalis lietuvių buvo tiek pasipiktinusi ta prezidento kelione, kad ji net palygino su buvusiu Rusijos caru, o Kissingerį prilygino rusiškajam Rasputinui.

Bendruomenės viceprezidentas, teikdamas šitokią palyginimą plačiai skaitomo dienraščio reporteriui parodė, kad jis net ir istorijos nebežino. Rusijos caras Rasputinas jam yra svetimas, baurus. Artimas caro giminitis Rasputiną vėliau pašovė. Rusijos sostinėje ir caro rūmuose Rasputinas buvo prisitaikęs prie carienės. Ji tikėjo, kad popo drabužius dėvis šarlatanai pajėgs pagydyti ligotą josios sūnų. Jis sūnaus nepagydyt, bet užtraukė nelaimę visai caro šeimai.

Laimė, kad plačiai skaitomo angliško dienraščio reporteris nepanaudojo Gailos pasirinkto viceprezidento pareiškimo. Jeigu ne jis, tai to laikraščio redaktorius netolimą istoriją geriau žinojo, negu Amerikos valdyti norintieji viceprezidentai. Reporteris viceprezidento pastabą užsirašė ir savo bloknote paliko. Ko anglai nepadarė tai atliko Draugo reporteris, viską išdėstydamas plačioje korespondencijoje.

Nei viceprezidentas, nei pats krašto valdybos pirmininkas, teikdami tokias informacijas amerikiečiams, nepagalvojo, kad barzdukinė Bendruomenė Washingtono turi savo "ambasadorių", kuriam teks kreiptis ne tik į Dr. Kissingerio vadovaujamą departamentą, bet kartais ir į patį prezidentą. Kaip tas "ambasadorius" ir jo pavaduotojai galės jaustis, kai kuris nors tarnautojas paklaus apie Kissingerio palyginimą Rasputinui. "Ambasadorius" negalės pasakyti, kad jis nieko nežina, nes tas palyginimas viešai buvo paskelbtas. Jis klystų, jei manytų, kad Valstybės Departamentas nieko nežino apie tokį palyginimą. Jis taip pat žino, kad tokie nemokiški palyginimai norėta pažeminti krašto prezidentą, bet viešai parodyta paties įžeidėjo ignorancija.

Lietuvių tarpe yra pamokytų ir apsiskaiciusių žmonių. Jau metas, kad organizacijų priešakin būty parinkti toki, kurie bent gėdos kitiems lietuviams nedarytų.

PETRAS FARBAS

POPULIACIJŲ SUKLESTĖJIMAS IR SUNYKIMAS

Kiekvienas mūsų, bent aktyvūs, y. egzempliorių skaičius temirsnį susimąstęs dėl "populiacijos" sąvokos, bus nustebintas jos įvairumu. Tai gali būti ir pusimatis vienos rūšies medžių, augančių pusė hektaro plote, ir milijonai išskeltas nei vienas dokumentas, nepaskelbtas nei vienas atsakingų pareigūnų tvirtinimas, iš kurio būtų matyti, kad bet kuris JAV pareigūnas, — pradedant pačiu aukščiausiuoju ir baigiant pačiu žemiausiuoju, — būtų Lietuvą ar kurias kitas Pabaltijo valstybes pardavęs, arba veltui atidavęs Sovietų Sąjungai.

Tuo tarpu žinome, kad prezidentas Fordas viešai pasižadėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos nepripažinti. Sovietų Sąjunga tikėjosi, kad kuris nors pareigūnas, pasirašydamas Helsinkio aktus tokį pareiškimą padarys, bet nepadarė. Net ir Dr. Valiūnas, specialiai į Helsinkį skridęs patikrinti Lietuvos pardavimo aktą, grįžęs turėjo prisipažinti, kad tokio akto jis nematė. Nei Suomijos prezidentas, Helsinkio aktą įmūrijęs į saugią vietą, nei prezidentas Fordas Helsinkį Dr. Valiūno nepriėmė ir pardavimo akto jam neparodė. Nusivylimas būtų ne toks didelis, jei prezidentas, nepriėmęs jo Washingtono, būtų bent tai padaręs Helsinkyje.

Sovietų propagandos mašinerija Helsinkio aktą naudojo įvairiems savo politikos tikslams. Pats Brežnevą Helsinkyje pareiškė savo džiaugsmą, kad Helsinkio aktu nustatytos Rytų Europos sienos, nors sienų klausimas Helsinkyje visai nebuvo svarstomas. Prancūzijos prezidentas Giscard, Estain paneigė Brežnevo tvirtinimą ir pareiškė, kad Rytų Europos sienų niekas nenustatino, bet per viso pasaulio spaudą persirito Brežnevo tvirtinimas, kad Rytų Europos sienos stabilizuotos.

Prezidentas Fordas, pareiškęs, kad Helsinkio aktas turės paruošti saugumą ir Europos taikos sąlygas, pats parodė visiems, kaip reikia interpretuoti Helsinkio aktą. Edwardas Gierekas norėjo patirti, ar JAV vyriausybė rengiasi atitraukti savo karo jėgas iš Europos, prezidentas Fordas jam atsakė, kad to nedarys, kol nebus pasirašyta Europos taika. Prezidentas Fordas labai atidžiai išlausė Giereko pasitenkinimą, kad dabar, pasirašius Helsinkio dokumentą, Sovietų Sąjunga negalės siūsti karo jėgų į Lenkiją.

Pasirašęs Helsinkio aktą ir pataręs Brežnevui tartis su savo bendradarbiais dėl amerikiečių pasiūlytos atomų ginklų kontrolės, Fordas išskrido į Rumuniją ir Jugoslaviją. Bdežnevui labai nepatiko prezidento Fordo skridimas į minetas komunistines valstybes, bet jam dar labiau nepatiko Fordo kietas užsispyrimas dėl atomų ginklų kontrolės. Brežnevas manė, kad Fordas padarys dar vieną nuolaidą ir susitaręs. Brežnevas įsitikinęs, kad nuolaidų laikotarpis jau pasiekė galą.

se svyravimuose yra viršutinė ir apatinė ribos, kurias apibrėžia energijos srovė ben droje, klimatinės ir geografinės sąlygos, vieta, kurią rūšis užima bendrijos ekonomikoje, galų gale šios rūšies metabolismas (medžiagų apykaitos organizmo) pobūdis. Trumpiau kalbant, konkurencija, grobuonys ir kiti stabilizuojantys veiksniai nuolat varžo populiaciją ir neleidžia jai viršyti maksimalios normos.

Šiuo požiūriu daug medžiagos teikia šiaurės populiacijų tyrinėjimas — čia gyvena palyginus nedaug rūšių, ir netūralios jų bendrijos pasižymi paprastumu. Šiaurėje plešrūnas retai turi galimybę pasirodyti. Dėl kokių nors priežasčių smarkiai sumažėjus jo aukų skaičiui, jis, priešingai, negu koks nors atogrąžų ar vidurio juostos grobuonis, negali pereiti prie kito maisto. Todėl šiaurėje labai ryškiai matyti būdingi populiacijos bruožai. Vienas būdingiausių — nuolatiniai ir labai dideli populiacijos skaičiai, svyruojantys tūkst. iki milijonų. Tą patį buvo paskelbta, sugretinus Hudsono užtekio Bendrovės Kanadoje duomenis apie poliariinių lapių kaitą, pristatymą nuo 1800 metų.

Iš šitų duomenų išryškėjo, kad sumedžiotų lapių skaičius čia nukrinta, pasiekdamas minimumą, čia pakyla kartą per 3-4 metus. Po to vėl krinta. Paskui paaiškėjo, kad poliariinių lapių skaičiaus svyravimai susiję su lemingų skaičiaus kitimu. Lemingai — beveik vienintelis šių lapių grobių. Labai sparčiai besidauginanti lemingai pasiekia fantastišką skaičių (kas gerai žinoma iš jų legendinių antpuolių Skandinavijoje) ir po to staigiai sunyksta, tampa retais gyvūnais; išlikusieji lemingams vėl prireikia 3-4 metų populiacijai atstatyti.

Nestigo bandymų panašioms svyravimams paaiškinti. Buvo kaltinamas ir saulės aktyvumas bei kosminių spindulių intensyvumas, ir epizodinės po veiks. Galutinis atsakymas, tur būti būt, turėtų apimti daugelį faktorių. Visi sutinka su tuo, kad čia labai daug reiškių pirminės mitybos bazės — augmenijos periodiškas nuinio kojimas. Populiacija, smarkiai gausėdama, pakerta savo mitybos šaknis ir, pasiekusi savo gausumo apogėjų, lieka pamerktą: paprasčiausiai gali leidižia gyvūnams būti vieniems arti kitų. Kaimynai gali būti nusiteikę priešiški, tačiau po to, kai lizdaviečių sienos nustatytos, jie nelenda į peštynes

ko, kurį sukelia per didelis rūšių tankumas. Tiriant klišius, paaiškėjo, kad galutinis gliukogeno atsargų išsekimas kepenyse, sukelia jiems nuolatini susijaudinimo būseną, kuri baigiasi mėslingu ir mirtimi.

Populiacijos gausumas visų pirma priklauso nuo jos sugebėjimo veistis, turint galvoje, kad tuo pačiu dar egzistuoja stebėtinai atotrūkis tarp gamtos ir realių veisimosi tempų. Amerikos upėse gyvenančios austrės galėtų veistis milijonais greičiu: kiekviena austrė gali sudėti daugiau kaip 100 milijonų kiaušinėlių; tuo tarpu realiai veisimosi sparta žymiai mažesnė. Kito tyrimo vandenų gyventojų — jūrinio šamiuko veisimosi galimybės labai menkos. Jo patelė retai kada išleidžia per metus daugiau kaip 30 ikrelių, tačiau ilga tėviška priežiūra (patinėlis laiko ikrus savo burnoje tol, kol atsiranda mailius). gali lemti jų labai spartų veisimąsi.

Dažnai populiacijų tankumo svyravimas paaiškinamas ne vien tik dauginimosi spartumu. Pavyzdžiui, vėjas gali suvartyti gausybę uodų iš atvirų plotų į vieną užuovęją, kur jų tankumas pasiekė netgi kėtiną koncentraciją; vandens srovės ežeruose ir vandenynuose panašiu būdu gali padidinti planktono koncentraciją. Be to, daugelis gyvūnų turi polinkį tam tikros situacijos tektis į dideles grupes. Pavyzdžiui, žuvis traukia iš vienos vietos į kitą didžiuliais būriais, i dievik vienintelis šių lapių grobių. Labai sparčiai besidauginanti lemingai pasiekia fantastišką skaičių (kas gerai žinoma iš jų legendinių antpuolių Skandinavijoje) ir po to staigiai sunyksta, tampa retais gyvūnais; išlikusieji lemingams vėl prireikia 3-4 metų populiacijai atstatyti.

Nestigo bandymų panašioms svyravimams paaiškinti. Buvo kaltinamas ir saulės aktyvumas bei kosminių spindulių intensyvumas, ir epizodinės po veiks. Galutinis atsakymas, tur būti būt, turėtų apimti daugelį faktorių. Visi sutinka su tuo, kad čia labai daug reiškių pirminės mitybos bazės — augmenijos periodiškas nuinio kojimas. Populiacija, smarkiai gausėdama, pakerta savo mitybos šaknis ir, pasiekusi savo gausumo apogėjų, lieka pamerktą: paprasčiausiai gali leidižia gyvūnams būti vieniems arti kitų. Kaimynai gali būti nusiteikę priešiški, tačiau po to, kai lizdaviečių sienos nustatytos, jie nelenda į peštynes

Ypač mėgsta pulkuotis paukščiai, nes beveik visoms jų rūšims būdingas visuomeninis gyvenimo būdas. Tai, kad žąsys, antys, žuvėdros gyvena dideliais būriais, ornitologams nuo seno žinoma. Neseniai išaiškėjo, kad daugelį paukščių būdinga ir kitokios, ne tokios ryškios socialinio elgesio formos. Daugelis ekologų teigia, kad netgi teritorialumas, anksčiau laikytas antisocialus elgesio pavyzdžiu, — iš pirmo žvilgsnio jis lyg ir prieštarauja kontaktų palaikymui, — iš tikrųjų yra viena socialinio elgesio formų. Teritorialumas pripažįsta nuosavybės teisę; tai leidžia gyvūnams būti vieniems arti kitų. Kaimynai gali būti nusiteikę priešiški, tačiau po to, kai lizdaviečių sienos nustatytos, jie nelenda į peštynes

tojai buvo tamsūs. Graikas Ksesias (IV amž. pr. Kr.), kuris tarnavo Persijoj ir pats savomis akimis matė indus, savo veikale Frag. 1, 9 rašė: "Indai blondiniai, kaip niekas kitas pasaulyje".

Pačiuose vedų raštuose indų dievai (Indra etc) vaizduojami blondiniais: Rigveda, 1, 100 sako "Su baltais draugais jis (indų dievas Indra) laimėjo kraštą, taip išreiškia indų pergalės džiaugsmą". Prof. F. Owen (74-50) pastebėjo: "Tarp brahmanų, aukščiausio indų luomo, šviesiaodžių ir šviesiaplaukių pakankamai randame. Pranešama iš Kašmiro apie šviesiaplaukius ir mėlynakius ar pilkaakius gyventojus".

Senovės indų praeities žinovas prof. P. Spear (97-11) apie gyventojus, įžygiavus į Indiją, kalba: "Aukšti, šviesiaplaukiai, pailgalaviai įžygiavo į Indiją..." Jau minėtas indų profesorius S. Chatterji (15-144) nusako arijų bei indų tipą: "Toks tipas (pailgalaviai, aukštoki, šviesios odos, gelsvų plaukų ir mėlynų akių) atrodo žymėjo senų laikų tikrus arijus (indus), bet dėl kraujomaišos ir klimatinės sąlygų kūno išvaizda ir plaukų bei akių spalva pasikeitė".

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE

DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBE

APIE SENOVĖS INDUS IR JŲ GIMINYSTĘ SU LIETUVIAIS

2

ARIJŲ BEI INDŲ ĮSIBROVIMO LAIKAS Į INDIJĄ

Trūkstant šaltinių, yra ne lengva tiksliai nustatyti, kada arijai bei indai įsibrovė į dabartinę Indiją, bet dauguma istorikų mano, jog tai galėję įvykti apie vidurį antro tūkstantio prieš Kristų. Pačių indų žymus istorikas prof. dr. S. Chaterji (15-2) sako: "Manoma, kad arijų įsikūrimas Indijoje prasidėjęs apie vidurį antro tūkstantmečio prieš Kristaus gimimą". Taip mano ir prof. R. Dixon (22-266), prof. T. Poesche (79-151), prof. C. Starr (99-165), prof. S. Pigot (78-9) ir kiti. Dr. C. Kephart (41-522) rašė: "Jie (Getae) įžygiavo į šiaurės vakarų Indiją, kur jie įvedė vėdišką sanskrito kalbą ir literatūrą apie 1400 m. prieš Kristų".

APIE INDŲ VARDĄ

"Indai" ir "India" vardo genėzė mokslo literatūroje dar nėra pakankamai išaiškinta. Yra žinoma, kad indai save vadino dar arijais bei kilmingaisiais ir savo kraštą — Aryawarta; prof. C. Hayes (36-69): "Po to, kai jie (baltieji) užkariavo juoduosius žmones, visai buvo natūralu jiems patiems būti išdidžiais ir vadintis save arijais. Arijai reiškė geras žmogus ar kilminga šeima". Pagal P. Thieme "Der Fremling in Rigveda", 1938, 49 p. Rigvedoj (8, 48) sutinkamas ir indo vardas.

Iš rašytojų, kuris pirmasis paminėjo India bei indų vardą, buvo graikų geografai Hekateaus (VI a. pr. Kr.), kaip nurodė žymus pasaulio istorikas prof. H. Rawlinson (80-19): "Tačiau pirmas rašytojas, kuris mini India vardą yra graikų geografijos tėvas Hekateaus Miletus. Frangmentuose jo dingusio veikalio "Periegesis" 8 indų vardai pasitaiko (Indus, Indi etc) ... Avestoj yra žodis Hindu".

Kaip aukščiau minėjome, jog prof. H. Rawlinson (80-25) indų gimimą Uttarakurų laiko hyperboreičiais, arba tiksliau pasakius, pagal Hekateaus Miletus krasutiniais šiaurės gyventojais, o taip pat konstatavome, kad senovės indų protėvyne buvusi Europoje-rytinių galindų žemė. Todėl ir tektų ieškoti India bei indų vardo genėzės šiaurės rytų Europoje.

Dabar pažiūrėsimė, ką sako šiuo reikalu istoriniai šaltiniai. Prof. N. Deržavin (23-22) tvirtino: "Graikų poetas Sofoklis (V. amž. pr. Kr.) žinojo, kad gintaras randasi kaž kur toli šiaurėje prie kaž kokios upės pas indus (indi), gyvenusius prie šiaurės okeano".

Cornelius Nefos nurodė, kad pirmam šimtmečiui prieš Kristų indai iš Indijos plaukiojo Germanijos jūrio kraštais: C. Plinius "Istoria Naturalis" 67 rašė: "Idem C. Nefos de septentrionali circuitu tradit, Quinto Metello Celeri, L. Afrani in consulu collegae, sed tum Galliae proconsuli. Indos a rege Sueorum dono datos, qui ex India commercii causa, navigantes tempestibus essent in Germaniam abrepti". Tą patį tvirtino ir pirmojo amžiaus prieš Kristų romėnų rašytojas P. Mela, 111, 5, 52 (... ex India (Indos) aequoribus abreptos emensosque quae intererant tandem in Germaniae litora exisse).

Reiškia, kad šie C. Nefos paminėti indai negalėjo būti iš tolimos Indijos Azijoje, nes Azijoje indai nenu-

keliaudavę toliau Babilono ir Raudonosios jūros žiočių, o taip pat jie neturėję tiesioginio susisiektimo net su graikais, kaip prof. H. Rawlinson (80-155) ir nurodė: "Patys indų prekyautojai niekad nėra nukeliavę toliau, kaip Babilonas ar Raudonosios jūros žiotys. Graikai neturėjo tiesioginio susisiektimo su Indija". Vadinasi, šie indai turėjo būti atvykę iš Gintaro krašto, kaip ir graikų dainius Sofoklis yra paliudijęs, bei iš šiaurės rytų Europos, kur gyveno galindai.

Iš Kinų imperijos geografijos sužinojome (G. Arndt, 256 pusl.), jog kiniečiai Europoje žinomą tautą Koreer (kurus-krivčyčius) vadino Gouli arba Gauli, o didelį kraštą Hindustan vadino Bengola, kas primena mums rusų metraščiuose paminėtus Goljad, arba tiksliau tariant, lietuviškuose galindus prie Maskvos. Į tai garsus čekų istorikas prof. dr. L. Niederle (72-44) pastebėjo: "Pirmiečiai Galindi reiškė vėlesnius rusų metraščiuose paminėtus Goljad, kaip jų istorinis vardas buvo Galindia". Popiežiaus Klemenso IV 1268 metų bulę rašoma: "Galindia, Getvesia, Lutavia (Litvania)".

Tokių būdu, susumavus aukščiau patiektus duomenis, atrodo tektų manyti, kad vardai "India" ir "Indi" pacina nuo Galindia ir Galindi, kur nukritus skiemėnui "Gal" susidarė sutrumpinti India ir Indi vardai.

INDŲ BEI ARIJŲ RASĖ

Indai, kaip jie patys save vadino arijais, labai skyrėsi nuo senųjų vietinių gyventojų juodujių, kuriuos jie užkariavo dabartinėje Indijoje. Jie, antropologiškai imant, buvo artimi lietuviams. Pagal pačių indų istoriką dr. B. Gokhale (31-118) savo išvaizda indai bei arijai buvo šviesūs, gi pirmiečiai vietos gyven-

ir nesikėsina į svetimą teritoriją.

Savos teritorijos gynība yra nelyginant mechanizmas, išlaikantis paukščius nuosayose lizdavietėse. Individualūs sklypai sudaro sudėtingą sistemą, palaikomą "sutartinis" apie demonstruojamų pozų reikšmę, giesmėmis ir agresyvumo pasireiškimais. Teritorialumo buvimas lemia tai, kad atskiros šeimos užima skirtingus sklypus ir tuo pačiu išliksa surištos su savo kaimynais kai kuriais socialiniais ryšiais.

Kokią naudą duoda toksai gyvenimo būdas? Galima teigti, kad juo didesnės kolonija, tuo jos gyventojai turi daugiau regimųjų ir girdimųjų dauginimosi stimulų. Dauginimėsi dalyvauja daugiau paukščių, ir jaunikliai gali būti saugesni — didesnis jų skaičius išskris iš gūžty. Iširta, kad baklanų kolonijų Peru pakrantių salose, kur jie kaupia garsiausias guano atsargas, normalūs skaičiai yra 10,000 paukščių vidutiniškai tankume — apie 3 lizdai kvadratiniam metre. Dar vienas tokio, gyvenimo bruožas — galimybė lengviau apsiginti nuo kitų paukščių ir smulkų grobuonių; tiesa, daugybė kiaušinių paverčia paukščių kolonijas lengvai pažeidžiamomis žmonų ar stambių plešrūnų.

Paukščių susibūrimas mitybos platuose padeda geriau išnaudoti maisto išteklius. Besitam tikros situacijos tektis į dideles grupes. Pavyzdžiui, žuvis traukia iš vienos vietos į kitą didžiuliais būriais, i dievik vienintelis šių lapių grobių. Labai sparčiai besidauginanti lemingai pasiekia fantastišką skaičių (kas gerai žinoma iš jų legendinių antpuolių Skandinavijoje) ir po to staigiai sunyksta, tampa retais gyvūnais; išlikusieji lemingams vėl prireikia 3-4 metų populiacijai atstatyti.

Ypač mėgsta pulkuotis paukščiai, nes beveik visoms jų rūšims būdingas visuomeninis gyvenimo būdas. Tai, kad žąsys, antys, žuvėdros gyvena dideliais būriais, ornitologams nuo seno žinoma. Neseniai išaiškėjo, kad daugelį paukščių būdinga ir kitokios, ne tokios ryškios socialinio elgesio formos. Daugelis ekologų teigia, kad netgi teritorialumas, anksčiau laikytas antisocialus elgesio pavyzdžiu, — iš pirmo žvilgsnio jis lyg ir prieštarauja kontaktų palaikymui, — iš tikrųjų yra viena socialinio elgesio formų. Teritorialumas pripažįsta nuosavybės teisę; tai leidžia gyvūnams būti vieniems arti kitų. Kaimynai gali būti nusiteikę priešiški, tačiau po to, kai lizdaviečių sienos nustatytos, jie nelenda į peštynes

(Bus daugiau)

JEI "NAUJIENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA ŠVIESĄ.

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGOS
3858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
340 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofis: HEmlock 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, trečiadienis, šeštadienis 8-3 val.
ir šiek tiek savaitės.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienis 8-3 val.
Tel. 563-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.
TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 8-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val.: antradienis, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienis, nuo 5-7 val. vak.
— Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienis, trečiadienis, ketvirtadienis, penktadienis, šeštadienis 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefon. HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PR 8-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHEN YOU BANK OR WORK

ZUVIVAISAI LIETUVOJE 100 METU

Rašo J. VIRBICKAS

Žuvininkystė — tai vienas iš pagrindinių žuvininkystės intensifikavimo metodų, kiles iš tvenkinių žuvininkystės. Todėl neretai manoma, kad žuvininkystė pradžia betarpiškai susijusi su tvenkinių žuvininkystės atsiradimu. Tačiau ši pažiūra nėra visai teisinga.

Tvenkinių žuvininkystės pradžia Lietuvoje siekia tuos laikus, kai natūraliuose vandenyse sugautas žuvis pradėta auginti dirbtiniuose vandens telkiniuose — tvenkiniuose, kūdrose, pavenktuose upeliuose. Dusburgas pirmasis nurodė (Sriptores rerum prussicarum), kad skalviai Ragainės pilyje turėjo 20 žingsnių ilgio ir tokio pat pločio tvenkinį. Ši pilis kryžiuočių buvo užimta 1277 metais (J. Basanavičius, 1881). Išėitų, kad tvenkinių būta jau XIII amžiuje.

GRADINSKAS
PRIETAISAS
KIEKVIENAI TV NUO TOLO
VALDYTI
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Sekm. ir treč. uždaryta.

GELES VISOMIS PROGOMS
Beverly Hills
GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
grausiosios geles ir vainikus, anksčiau papuosimus ir sezonines
kapams geles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FR 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11:30—12 val. ryto. — Šeštadienis ir sekmadienis nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonai: HEmlock 4-2413
7150 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's. Always hold matches till cold. Be sure to douse all cigarettes, sticks, and throw them away. Don't smoke in bed. Please! Only you can prevent forest fires.

je ir greta kitų reikalaujant, je buvo naudojami ir žuvis laikyti.

Panašūs tvenkiniai buvo įrengti Apolės, Bražuolės ir kituose pilialkniuose. Išliko legenda apie tai, kad apsupty, badu marinti įsručio pilies gynėjai rodė priešams pasmeigtą ant ieties vienintelę likusią gyvą lydeką ir juokdamiesi kvietė artyn pasmalžauti. Neteikė vilties užimti pilį, kryžiuočiai pasitraukė. Įdomu pažymėti, kad prūsams XIV amžiuje jau buvo žinoma pagrinde tvenkinių žuvis — karpis, kurią (pagal XIV a. Elbinge išleistą vokiečių-prūsų kalbų žodyną) jie vadino sarote (Stadie, 1925).

Žuvų auginimas tvenkiniuose Lietuvoje XVI amžiuje, matyt, jau buvo paplitęs, nes Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Statutais (1529 m. numatė baudas už žuvų gaudymą tvenkiniuose. Tačiau tvenkiniuose, anot J. Matuso (1943), buvo auginami daugiausia karosai, kurie natūraliai dauginavosi be žmonių pagalbos. Pagrindinė, introdukuota iš pietinių kraštų tvenkinių žuvis — karpis pradėtas augini vėliau, kada būtent — tiksliai nežinoma.

Mūsų gentainiai prūsai karpį pažinojo XIV amžiuje, Lenkijoje ir Ukrainoje jie buvo žinomi nuo XV amžiaus pabaigos (Strzelecki, 1896). Rusijoje pradėti augini XVIII amžiuje (Palas, 1811). Rašytiniuose šaltiniuose karpiai Lietuvoje — Alvitto ežere — pirmą kartą nurodomi XIX amžiuje (A. Plater, 1852). Dibowski (1862) nurodo, kad karpiai auginami tvenkiniuose Lietuvoje, Kurliandijoje, bet jų nėra Estijoje ir Liflandijoje. Matyti, Latvijoje ir Estijoje karpiai buvo žinomi ir anksčiau, nes 1817 metais jau nurodomi Livonijos ir Estijos žuvų sąrašas (Essai critique sur l'histoire de la Livonie). Kadangi Lietuva palaikė glaudžius ryšius su kaimyninėmis šalimis, ypač su Lenkija, manoma, kad karpiai į Lietuvą galėjo būti introdukuoti iš Lenkijos dar XVII—XVIII amžiuje. Tačiau tai tėra tik spėlionė. Išliko žinių, kad dar 1534 metais karpų ikrų buvo atvežta iš Marienburgo į Mažąją Lietuvą (A. Randomanskis, 1924), kolonizuota germanų.

Karpų įvežimas į Lietuvą buvo aktyvus tvenkinių žuvininkystės vystytis; ypač po to, kai Tomas Dubišas (1813—1888) ir Jozefas Šusta (1835—1914) jau 1869 metais išstobulino karpininkystės tvenkiniuose biotechniką. Žinios apie tai greit pasiekė Lietuvą ir jau nuo 1880 metų buvo pradėtos populiarinti spaudoje. 1899 metais Tilžėje buvo publikuota J. Adomaičio (Šerno) knygutė "Apie sunaudojamą vandenį ant auginimo žuvų, vėžių ir kitokių vandeninių sutvėrimų". (Tvenkinių žuvininkystės, ypač — karpininkystės raida Lietuvoje plačiai nušvietė A. Pečiūlenas).

Iki tobulesnės karpininkystės biotechnikos įdiegimo tvenkiniuose vyravo ekstensyvus, "laukinis" žuvų ūkis. Žuvininkystės metodai įdiegti vėliau, po karpininkystės biotechnikos išstobulinimo 1869 metais, kuriantis Lietuvoje intensyvią karpų ūkių. Žinios apie tokius ūkius pasirodė Lietuvos spaudoje, pradedant 1880 metais.

Maždaug tuo pat laikotarpiu (1870—1880 metais) Lietuvoje pradėjo plisti žinios apie upėtakinis tvenkinių ūkius, o kaip žinia, žuvininkystė glūdi pačiame upėtakinio ūkio pagrindu. Iš literatūrinių šaltinių žinoma, kad pirmas upėtakinis ūkis Lietuvoje buvo įkurtas 1873—1875 metais (A. Strzelecki, 1896; V. Sukackas, 1967), todėl reikia laikyti, kad 1873 metais buvo pradžia Lietuvoje. Šis ūkis buvo įkurtas netoli Vilniaus, buvusiam S. Verkių dvare, prie dviejų bevardžių šaltinių upelių.

Ugandos prezidentas Idi Amin, buvęs britų kolonijinės kariuomenės viršila, linksmo suvažiuosius Afrikos diplomatus akordeono muzika. Jis siūlosi pulti Rodeziją ir Pietų Afriką ir išvaryti baltuosius, nors viena nuo Ugandos yra 1,000 mylių atstume, o kita — 1,500 mylių.

Dar iki šiol ryškėja buvusių tvenkinių, užtvankelių kontūrai giliai įsirežūsio į kalvas upelio lėkėsnuose šlaituose, o apie buvusius pastatus ir įrenginius byloja samanoti pamatai, pažalia akmenys ir plytos. Nuo praevio akių juos slepia šimtamėčiai ažuolai, skarotos guobos ir lazdynų sąžalynai. Tačiau upeliai nenustoję čirulėti. Jų vandenys ir dabar neša gyvybę upėtakiams ir kitoms vandens padarams, įsikūrusiems ištaiginiuose "žuvų namuose" prie vieno iš bevardžių S. Verkių upelių. Gaila tik, kad jie nebeilgai čirulės tyru švari vandenėliu — greitai laiku ir jiems teks atiduoti duoklę besiplečiančiam miestui.

Gal būt, kad žuvininkystės metodai tvenkinių žuvininkystėje buvo taikomi ir anksčiau. Deja, jokių rašytinių šaltinių apie tai neišliko. Todėl teisingiausia laikyti literatūroje pažymėtą S. Verkių upėtakinio ūkio įkūrimą 1873 metais žuvininkystės pradžia Lietuvoje.

Nežinome nei pavardės, nei vardo to žmogaus, kuris davė pradžią žuvininkystei Lietuvoje. Bet visi gerai žinome jo amžininko, garsaus inžinieriaus ir gamtininko, įžymaus entomologo, hidrobiologo ir žuvininkystės praktikos Mykolo Girdvainio (1841—1925) darbus. Tai didelės erudicijos asmenybė, palikusi mums originalių darbų, kurių daugelį jis pats savo jėgomis įdiegė tėvynėje.

Iki šiol tebeveikia T. Vokės upėtakinis ūkis, Girdvainio su-

projektuotas ir pastatytas 1880—1885 metais, taip pat Aukštadvario upėtakinis ūkis, pastatytas 1903—1906 metais. Tai buvo didžiausias upėtakinis ūkis carinėje Rusijoje, garsėjęs gerais upėtakis, kuriuos veždavo tada net į Peterburgą, Varšuvą, Berlyną. Beveik visi senieji Lietuvos tvenkinių ūkiai yra suprojektuoti Girdvainio arba jo mokinių — A. Skinderio ir kitų.

Be to, 1881 metais M. Girdvainis Gerkonyse (netoli Dukšto) buvo įkūręs žuvininkystės ūkį, kurioje pirmą kartą pasaulinėje praktikoje pradėjo dirbtinai veisti seliavas. Suprojektavo ir pagamino žuvininkystės reikalingų priemonių, kurių daugelis neprarado vertės iki šiol. Savo iniciatyva ir lėšomis į Nemuną, Nerį, Dauguvą, Vyslą introdukavo sterles, į Trakų ežeris — ežerinių syką ir karpis.

Manoma, kad jo iniciatyva į Lietuvą iš Vakarų Europos buvo atvežti vaivorykštiniai upėtakiniai, amerikiečių palijos, kurių palikuonys mūsų tvenkiniuose veisiami ir auginami iki šiol; taip pat gerų veislių karpiai. Del didelių nuopelnų žuvininkystei, M. Girdvainis pelnytai laikomas jos pradininku Lietuvoje. Gimęs Vilniuje, palaidotas Stulgijų kapinėse.

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART FUND

As American as corn on the cob is "Cinnamon Cider Mould With Bartlett Pears." This simple-but-novel gelatin salad is flavored with red cinnamon candies and apple juice. The Bartlett pears are fresh from California. You'll find a good supply of them currently in local markets. Garnish the mold, if you wish, with parsley sprigs and pear slices that have been dipped into lemon juice to prevent darkening. This is an excellent salad for a buffet dinner, especially if you are featuring ham or fowl.

CINNAMON CIDER MOLD WITH BARTLETT PEARS

2 cups cider or apple juice
2 tablespoons red cinnamon candies
1 envelope plain gelatin
1/2 teaspoon salt
2 fresh California Bartlett pears
Parsley

Combine 1 1/2 cups cider with the candies in a spoon; simmer until candies dissolve. Soften gelatin in remaining 1/2 cup cider; stir into hot mixture and continue stirring until dissolved. Add salt. Chill until mixture begins to thicken. Extra, core and slice 1 pear; mix into gelatin and turn into mold. Chill until firm. Invert onto plate and garnish with parsley and the remaining. Dress pear, cut into wedges.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Nes jo rūšybė per valandą, o jo malonumas per visą gyvenimą. Vakare randasi verkimas, o rytmetį linksmybė". — Psalmė 30:6.

Matydami tobulos dienos aušrą, mes turime pasirodyti esą "dienos vaikais". Kito prasto lūpomis Viešpats dar sako: "Teisiųjų takas kaip skaisči šviesa, kuri vis labiau žiba ir eina didyn iki tobulai dienos". (Pat. 4:18). Mes juk esame Dievo atstovai, jo garbės ir jo labdarų nutarimų garintojai. Todėl turime pasakyti žmonėms ką nors apie naujosios linkmybės dienos šviesą, kuri apšvietė mūsų išmanymo akis ir gelbėjo pamatyti Dievo garbę, kuri netolimoje ateityje pripildys visą žemę. Turime gelbėti žmonėms patinti ir suprasti Dievo Žodį, kuriame parašyta apie naujosios gėdos palaiminimus.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtis? Ir kuo klausimą atsako knygutė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 64th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6046 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MILWAUKEE, WIS.
Telefonai: 7-0000 ir 7-0001

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1445 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4345 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

MŪSŲ LIETUVA IR MES

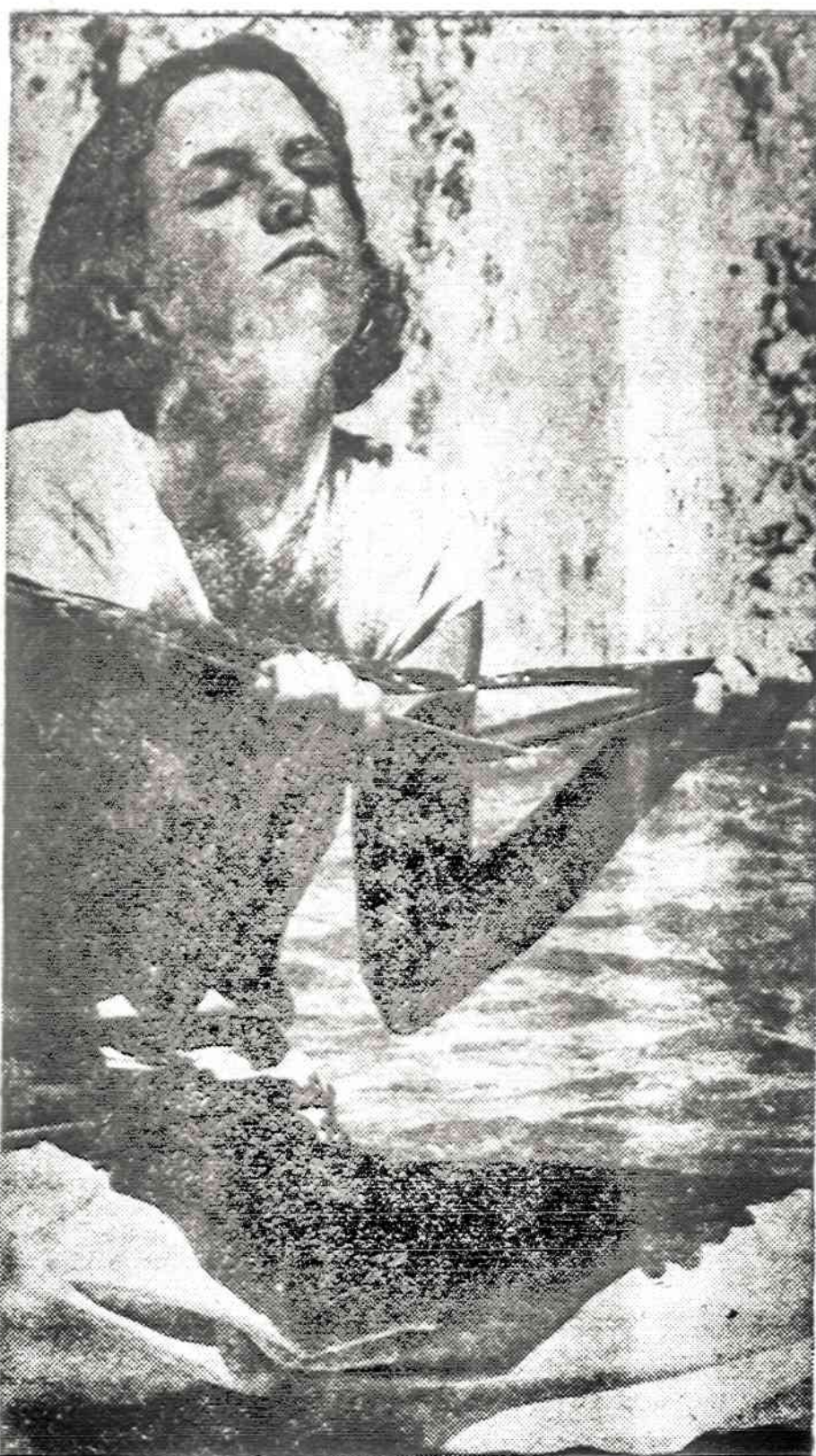
Kiekvieną dieną mūsų mintyse Lietuva. Retai koks pokalbis praeina, kur nebūtų Lietuvos. Su Lietuva, ypač senesnios kartos mintys suaugę kaip neatskiriama jos dalis. Ten vyresnės kartos liko gražiausia gyvenimo dalis. Gal todėl ir čia didžiųjų bendrų rūpesčių viršūnėje Lietuva. O kur rūpesčiai, ten ir nuomonės, ten ir kalbos.

Nuomonių prisiklausome ir prisiskaitome visokių. Vieni į pavergtos tėvynės padėtį žiūri ramiai, kiti jautriau, o dar kiti labai jautriai. Pavyzdžiui, kad ir vadovėlis "Tėvų nameliai brangūs". Kai kas net iš lituanistinio šveitimo vadovybės jame neįžiūri - nieko blogo, o kitas erzina ir net pykina jame sudėtos okupantams palankios nuotraukos. Ypač, kad nepriklausomybės šviesa lyg tyčia stengiamasi pritemdinti.

O visgi, kurie atsimena, nors trumpą laiką turėta nepriklausomybė nebuvo tokia tamsi.

Po patirtos svetimųjų priepaudo ji kaip saulė švietė visose srityse ir visomis spalvomis. Todėl nestebėtina, kad daug ką erzina net kur nors mūsų kalendoriuje atspausdintas okupuotos Lietuvos poeto eilėraštas. Ypač žinant tai, kad jau nekalbant apie knygą, ten ir tokiam kalendoriuje čia gyvenančio poeto cilėraščiai vietos nėra. Nebent kur nors "Poezijos pavasary" propagandai specialiai parinkta įdėda.

Visko išgirstame ir apie okupuotoj Lietuvoj gyvenimo sąlygas. Ten buvę ar kitaip patyrę kai kas sako, kad ten gyvenimas nėra toks blogas. Visi pavalgę ir dar niekas badu nemirė. Ir nuogų nesimato. Visi kaip nors apsiėmę. Dar mėgina palyginti, kad ir nepriklausomoj Lietuvoj buvę skurstančių. Taip, badu gal ir nemirė. Kaip žinome, tuoj po karo dar ir svetimų (vokiečių) lietuviai daug nuo bado mirties išgelbėjo. Bet koks ten

Pačios moderniškiausios New Yorko bendrovių sekretorės pietų pertraukos metu nebėga į restoranus, bet šildosi saulėje. Jos gavo naujus veidrodžius, kuriuos atmuša krantinčius saulės spindulius ir nukreipia į pasmakrę arba kitas vietas, pagelaujamas truputį pakaitinti. Paveiksle matome patyrusią sekretorę, besišildančią New Yorko Rockefeller Centre. Vietoj sumuštinio, ji maitinasi saulės spinduliais.

gali būti sotumas, kada žmogus, dirbęs visą amžių savo kraštui gauna 20-40 rublių mėnesinės pensijos. Toks ir apsiėmimas. Laimingi tie, kuriuos remia čia gyvenantieji.

Zinoma, kas jaunas, sveikas ar prisiliejęs prie rusiškų komunistų partijos, tam geriau. Tačiau blogiausia, kad visur jaučiama sunki okupanto letena. Nepriklausomoj Lietuvoj jei kam buvo ir sunkiau gyventi, tai visgi jie buvo laisvi. Kas norėjo — laisvai išvažiuodavo ir į kitas šalis geresnio gyvenimo ieškoti. Jie kada norėjo — galėjo laisvai ir sugrįžti. Šiandien išvykimui jiems užtenktos sunkios sovietinio kalėjimo darys.

Važiuoja žmonės aplankyti savo gimtąjį kraštą, gimines ar tėvų kapus. Ir nuvažiuoję skaudžiai pajunta tą okupantų leteną. Penktos dienos Vilniuje ir tos dažnai apkarpos. Gimines gali aplankyti ne jų namuose, bet susitikti tik esu atvežtais į Vilnių. Neleidžia pamatyti kaip žmonės gyvena, o tempia į Panerius. Pirėnų. Devintą fortą apie ką jau tiek ir tie esame girdę ir prisiskaitę. Tempia ne tam, kad pagerbtume žuvusius nuo komunistų draugų nacių, bet okupanto propagandai. O antars tikslas — kaip galima daugiau iš atvykusių prisiplėsti vertingos valiutos.

Zinoma, kad tą viską daro ne lietuviai, kad ir aukštesnės kėdės pasodinti. Lietuviai, koki jie bebūtų, kokiai srovei priklausytų, tikrai taip nedarytų. Net ir už artimiesiems siunčiamas dovanas neplėškaujų nežmoniška mokėdais, kurie dažnai prašoka siunčiamų daiktų vertę. Tam jie rusai ir dar komunistai. Už tai negalima kaltinti ten gyvenančių lietuvių. Juk jie vergai. Jie yra paklupdyti prieš brutalią maskolius jėgą.

Pasidžiaugiam, jei ten išleidžiamas mokslinis ar grožinės literatūros veiklas. Ir tikrai jie šimteriopai daugiau ir geriau padarytų, jei ne ta sunkioji okupanto letena. Paimkime bet kurią ten išleistą knygą ir joje visada rasime okupanto dėmę — "Na litovs"

"NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BICIULIS

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

DINING ROOM HELP
EXPERIENCED
BUS BOYS — WAITRESSES
Must have 2 years experience.
5 Day Week. Steady Work.
Good pay and other benefits.
UNIVERSITY CLUB
76 E. MONROE ST.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

WAITRESSES
Experienced in dining room service.
Evening hours.
Apply in person after 11 A. M.
THE CART RESTAURANT
601 So. WABASH
CHICAGO, ILL.

MISCELLANEOUS FOR SALE
Ivairūs Pardavimai

LIETUVISKI SUDYTI IR ROKYTI
MESOS PRODUKTAI:
Iašiniai, kumpiai, skilandžiai, dešros, šoninės ir kitkas.
5200 So. WHIPPLE ST.
CHICAGO, ILLINOIS 60632
Gamintojas V. DUKSTAS,
Tel. 778-2537.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMAS 4 KAMBARIŲ BUTAS
Marquette Parke dvim suaugusiems. Nepageidaujami su gyvuliais. Skambinkite PR 6-7845

ninką Leoną Vasilevą ar kitus valdybos narius. Ir aš galėčiau pagelbėti su mielu noru — prašau!

Yra ir ligonių. Pirmininko žmona Valerija Vasilevas, po operacijos sugrįžo namo prie savo gražios šeimos. Sveiksta. Mary Andrijauskas pirmadienį išvyko į ligoninę operacijai. Lėkim visiems geros stiprios sveikatos, būkite visi sveiki ir sugrįžkite prie draugijos darbų.
O. Švirnickas

TRUMPAI

— J. Skeivys, žinomas visuomenininkas ir vadovaujantis Lietuvių miškininkų bei Marquette Parko namų savininkų organizacijos taip pat žemaičių kultūros klubo narys, vajeaus proga užsakė Naujienas vienam mėnesiui ponai Marijai Greifenberge, Simcoe, Ont., kad ji gerai galėtų susipažinti su šiuo dienraščiu ir, teigiamu atveju, taptų nuolatine skaitytoja, kad jis plitų šioje puikioje vietovėje, vienoje iš greičiausiai augančių lietuviškų apylinkių. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja p. J. Skeiviui, dabar esančiam ligoninėje ir linki jam greitai pasveikti.

— Konstancija ir Juozas Gurskiai, lietuviškos veiklos veteranai ir ilgamečiai Naujienų skaitytojai iš Lowell, Mass., išvyko nuolatų gyventi į Gulfport, Fla. Ten jie nusipirko namus geroje ir gražioje apylinkėje. Keisdami adresą, jie atsiuntė penkinę Naujienų labui.

— Tomas Malčiauskas iš Calumet City, Ill., baigė ekonomijos mokslus Illinois universitete, Urbanoje. Buvo garbės studentas ir bendrabučio senjūnas. Šį rudenį pradės teisių studijas Loyolos universitete.

— Juozas Tumėnas, Hinsdale, Ill., pratęsdamas prenumeratą, kartu su gerais linėjimais, atsiuntė Naujienų paramai 5 dol. Po 4 dol. atsiuntė J. Kasputis iš Kenosha, Wis., ir Augustas Bartulis iš Aurora, Ill. Naujienų vadovybė visiems rėmėjams nuoširdžiai dėkoja.

— Steve Ivanauskas iš Marquette Parko apylinkės parėmė Naujienų leidimą 5 dol. dovaną. Tos pat apylinkės tautietis užsisakė Naujienas vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Platinimo vajeaus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pageldivimus arba atsiųstus galimų skaitytojų adresus.

Suvalkiečių Draugija

Suvalkiečių Draugija atostogauja

Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugija šiuo laiku atostogauja ir neturi susirinkimų. Nariai-ės turintieji svarbių reikalų prašomi kreiptis į valdybos pirmi-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MORINIS BUNGALOW ant 43' sklypo. Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple. Nebrangus.

2 BUTŲ po 4 1/2 kamb. 17 metų. 30' sklypas. Centrinis šildymas kiekvienam butui atskirai. Tik \$43,000.

4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kambariai sklype. 2 auto garažas. Centrinis šildymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta.

10 BUTŲ MORAS. Naujas šildymas. Geros pajamos. Dideli kambariai.

6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas, Marquette Parke. \$23,900.

LIUKSUS 10 METŲ MŪRO rezidencija. 3 miegamieji, 2 vonios, karpetai, beismanto gražumėlis. Kampinis 40 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37,650.

1 1/2 AUKŠTO. 18 metų mūras. 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūso. Liga verčia atiduoti. \$33,500.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTŲ MORAS. puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausas beismantas, naujas garų šildymas. Geras garažas. Arti mūso. \$28,500.

PLATUS LOTAS su garažu. Arti Maria High. Pigus. \$5,900.

VALDIS
REAL ESTATE

2825 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

PARDUODAMAS NAUJAS NAMAS su 13 kambarių ir 2 vonios kambariais ant 4 akro sklypo. Naujas šildymas garu. 4 mylios nuo krautuvio. 5 mylios nuo Bass Lake. \$22,000. Kreipkitės į savininką Kasparą Raciūną, Knox, Indiana. Tel. 219 — 772-1492.

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškviėjimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty nausus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymo radus, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

DĖMESIO
62—80 M. AMŽIAUS IVAIRUOTOJAI
Tiktai \$60 pusemetiui automobilio Liability draudimas.

Kreipitis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: Republic 7-1941

"NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BICIULIS

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" SU DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis.
Kietas viršellais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštasis viršellais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŲS ŽMONĖS.
Kelionės po Europą išpildžiai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENE — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Ivairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šmet suėjo 60 metų. Mintint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjus bei lietuviškos spaudos pirmūnus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajeus.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę neidamos ir nesidėdamos į sandėrus su okupantais ar jų igaliojiniams.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą žiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajeaus komitija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vajeus ir visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiėmėsi. Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išėjvijos taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visutinio lietuvių reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vajeaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajeaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____